

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون غور

پوهنځی تعلیم و تربیه

معرفی نامه پوهنځی تعلیم و تربیه

پوهنتون غور

1405 هـ ش

سال:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون غور
پوهنځی تعلیم و تربیه

پیام رئیس پوهنځی

گامی به سوی آینده روشن

سپاس خدای را که انسان ها را از کتم عدم به صحنه وجود آورد و آنان را به صفت دانش و خرد مزین کرد. با وجود این صفت، آدم علیه السلام را مسجود ملائکه و از جمله بندگان مقرب خود قرار داد.

درود بیکران بر پیام آور خاتم و معصوم، حضرت محمد مصطفی-صلی الله علیه وسلم- که جهان به سبب طلوع نبوتش از تاریکی های ظلم و بربریت به دامنه علم و نور عدالت سوق داده شد.

رهبری پوهنځی تعلیم و تربیه پوهنتون غور باورمند است که سرمایه گذاری در عرصه تعلیم و تربیه، سرمایه گذاری برای آینده کشور می باشد. بنابر این ریاست پوهنځی از تمام استادان، محصلان و کارمندان می خواهد که با تلاش و همکاری همه جانبه در مسیر شگوفایی علم و دانش گام بردارند.

پوهنځی تعلیم و تربیه به عنوان یک نهاد علمی و آموزشی همواره در تلاش است که در راستای دیدگاه و ماموریت شان نقش مؤثر را ایفا کند. این پوهنځی با پلان گذاری منظم و ارائه خدمات، زمینه آموزش معیاری، تحقیقات علمی و رشد فکری محصلان را فراهم می سازد.

اینک ریاست پوهنځی تعلیم و تربیه با همت والای آمرین رشته های یازده گانه، معرفی نامه این پوهنځی را تدوین نموده نشر می کند تا جدید الشمولان، فارغان و کار فرمایان از آن به عنوان یک نقشه راه استفاده نمایند.

و السلام علیکم ورحمه الله

مفتی حمید الله "عزام"

رئیس پوهنځی تعلیم و تربیه.

مقدمه

الحمد لله الذي فضل أهل العلم على سائر الناس بدرجات وزيّن عقول الناس بمعرفه أبعاد الحياه والصلوه و السلام على أعلم الناس و أفضلهم محمد و على آله و أصحابه الذين تعلمو العلم من مكتبه

می‌دانیم که رابطه انسان‌ها و نهادهای علمی بر پایه نیاز به آموزش، تحقیق و کشف حقایق شکل گرفته است. این نهادها زمینه را برای پرورش اندیشمندان، تبادل افکار و ایجاد نوآوری علمی، فراهم می‌کنند. پوهنحی تعلیم و تربیه یکی از مهم‌ترین نهادهای علمی است که در چارچوب پوهنتون غور، نقش کلیدی را در انکشاف و پیشرفت نظام تحصیلات عالی و معارف کشور دارد. این پوهنحی مکان مناسب برای تربیه معلمان مسلکی، استادان نهادهای تحصیلات عالی و متخصصانی است که مسئولیت تعلیم و تربیه نسل آینده کشور را به عهده دارند. ارزش و اهمیت پوهنحی تعلیم و تربیه زمانی روشن می‌شود که وابستگی پیشرفت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشورهای متمدن جهان را مطالعه نماییم. بنابراین پوهنحی تعلیم و تربیه پوهنتون غور به عنوان محور اصلی تولید دانش در رشته‌های مختلف علوم دینی، انسانی و علوم تجربی شناخته می‌شود. هدف اصلی این پوهنحی بر مبنای دیدگاه و ماموریت شان، تربیه معلمان مسلکی و متعهد است که با استفاده از دانش این رشته‌ها در آینده نسل جوان را به گونه‌ای سالم و علمی آموزش دهند. تجارب چندین ساله نشان می‌دهد که فارغان این رشته، علاوه بر انتقال دانش تخصصی، در شکل‌گیری شخصیت، اخلاق، فرهنگ و ارزش‌های اسلامی نقش اساسی دارند.

پوهنحی تعلیم و تربیه در بخش تحقیقات و نوآوری‌های علمی نیز فعالیت‌های گسترده‌ای دارد. استادان و محصلان رشته‌های مختلف این پوهنحی در تلاش اند که با انجام تحقیقات علمی، مشکلات موجود در جامعه و نظام آموزشی را تشخیص داده و راه‌کارهای مؤثر جهت بهبود کیفیت تدریس و یادگیری ارائه نمایند. استفاده از تکنالوژی‌های آموزشی، روش‌های تدریس مبتنی بر نتیجه و محصل محور از جمله موضوعاتی است که در محور توجه این پوهنحی قرار دارند.

به صورت عموم می‌توان مدعی شد که این پوهنحی به‌عنوان یکی از مسیرهای انکشاف و پیشرفت جامعه محسوب می‌شود، زیرا با تربیه افراد مسلکی و متعهد در زمینه‌های رشد علمی و اقتدار فرهنگی کشور، نقش مهم و بنیادی را ایفا می‌کند. آینده روشن و رفاه هر جامعه منوط به کیفیت تعلیم و تربیه همان جامعه است. تعلیم و تعلم معیاری است که قوافل معرفت را به سرمنزل مقصود رهنمون ساخته و سبب بقای جوامع انسانی می‌شود. بنابراین پوهنحی تعلیم و تربیه پوهنتون غور جهت نیل به اهداف متذکره معرفی نامه این پوهنحی را با همت والای آمرین رشته‌های یازده‌گانه و اعضای اداری این پوهنحی تدوین نموده است تا اینکه متقاضیان این بخش، به عنوان یک نقشه راه از این معرفی نامه جهت رسیدن به اهداف شان استفاد نمایند

الف: معرفی پوهنچى

پوهنچى تعليم و تربيه در سال 1391ه.ش با دىپارتمنت: رياضى، فزىك و كىمىيا، بىولوژى، در چارچوب مؤسسه تحصيلات عالى غور رسما فعالىت‌هاى علمى و آموزىشى خويش را آغاز نمود. اين پوهنچى يكى از مهم‌ترىن نهاده‌هاى علمى و تربىتى در چوكات پوهنتون غور شمار مى‌رود؛ زىرا مسؤلىت تربيه‌اى معلمان و كادرهاى متخصص را بر عهده دارد. پوهنچى تعليم و تربيه با آموزش روش‌هاى نوين تدريس، در رشته‌هاى روان‌شناسى، كىمىيا، فزىك، رياضى، ادبىيات درى، ادبىيات پشتو، ادبىيات انگلىسى، بىولوژى، آموزش كمپيوتر، علوم و فرهنگ اسلامى و تاريخ در خدمت مردم افغانىستان قرار دارد. هئىت رهبرى پوهنچى تعليم و تربيه باورمند اند كه فارغان اين بخش مى‌توانند استعدادهاى شاگردان مكاتب را شناسايى كرده و زمينه پيشرفت علمى آنان را فراهم سازند.

اين پوهنچى در تشكيلات فعلى (1405) خود علاوه بر رشته‌هاى ياد شده، مديريت عمومى تدريسى، مديريت اجرائيه رشته‌ها و دو مديريت لابرات نیز دارد. به صورت عموم پوهنچى تعليم و تربيه (56) بست كادرى، (5) عضو ادارى و (2) تن كاركن خدماتى دارد كه اكثر استادان اين پوهنچى داراى تحصيلات عالى ماسترى و رتبه‌هاى بلند علمى هستند. مدت تحصيل در اين پوهنچى هشت سمستر است كه محصلان مضامين اساسى، مسلكى، پوهنتون شمول، اختيارى و مضامين تخصصى را فرا مى‌گيرند. تدريس در اين پوهنچى به زبان مىلى (درى) صورت مى‌گيرد و تمام دروس عملى و نظرى با استفاده از لابراتوار عصرى ارائه و با يك دوره‌ى تدريس آموزى و ساىر برنامه‌هاى عملى تكميل مى‌گردد. نصاب درسى پوهنچى به صورت معيارى و برابر با تقاضاى جامعه توسط رياست نصاب تحصيلى مقام محترم وزارت تحصيلات عالى ترتيب گردیده‌است. محصلان پوهنچى تعليم و تربيه بر علاوه آموزش مسایل تيورىك در سمسترهاى هفتم و هشتم جهت فراگيرى موضوعات عملى به دوره‌هاى تدريس آموزى مكاتب فرستاده مى‌شوند تا مباحث نظرى را كه در اين پوهنچى فراگرفته‌اند، زمينه‌هاى عملى آن را در مكاتب مشاهده نمايند.

اين پوهنچى تا حال توانسته است ده دور فارغ‌التحصيلان (در سال 1394 به تعداد 133 تن، در سال 1395 به تعداد 112 تن، در سال 1396 به تعداد 151 تن، در سال 1397 به تعداد 134 تن، در سال 1398 به تعداد 401 تن، در سال 1400 به تعداد 384 تن، در سال 1401 به تعداد 354 تن، در سال 1402 به تعداد 263 تن، در سال 1403 به تعداد 239 تن و در سال 1404 به تعداد (202) تن) را به سويه ليسانس به جامعه تقديم نمايد. فارغان اين پوهنچى به عنوان كادرهاى علمى، معلمان مسلكى و مديران ادارى به صورت چشم‌گير به پوهنتون‌ها و ادارات دولتى و خصوصى جذب و مصدر خدمت به جامعه گردیده‌اند.

ب: اهمیت و ضروب پوهنچی

پوهنچی تعلیم و تربیه به عنوان یکی از پایه‌های اساسی توسعه در یک کشور محسوب می‌شود؛ زیرا این پوهنچی با تربیت معلمان شایسته و انجام تحقیقات آموزشی، زمینه رشد علمی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را فراهم می‌کند. بدون یک نظام تعلیمی معیاری دستیابی به آموزش با کیفیت و توسعه پایدار دشوار می‌باشد. بنابر این پوهنچی تعلیم و تربیه به عنوان یک نهاد علمی موثر در چارچوب پوهنتون غور با فراهم‌سازی زمینه آموزش و تحقیق در بخش‌های علوم دینی علوم بشری و علوم طبیعی سهم ارزنده‌ای را ایفا می‌کند.

پوهنچی تعلیم و تربیه با مطالعه نظریات شناختی، انگیزشی و اجتماعی یادگیری، دریچه‌های جدید برای افزایش موثریت تدریس و بهبود عملکرد تحصیلی دانش آموزان می‌گشاید که باعث ارتقای کیفیت در نظام آموزشی و کاهش مشکلاتی مانند عدم علاقمندی و ترک تحصیل می‌شود.

ج: اهداف پوهنچی

1- دیدگاه

پوهنچی تعلیم و تربیه می‌خواهد در پرتو ارزش‌های اسلامی و ملی، از طریق تدریس و تحقیق معیاری، جوانان متعهد، متخصص و معلمان مسلکی را تقدیم جامعه نموده تا در آینده به عنوان یک نهاد علمی در سطح کشور شناخته شود.

2- مأموریت

پوهنچی تعلیم و تربیه تلاش می‌ورزد زمینه تحصیلات عالی را در مقطع لیسانس برای متقاضیان در رشته‌های علوم انسانی و ساینسی فراهم کرده، تا از این طریق بتواند نیازهای جامعه را مرفوع سازد.

3- اهداف اساسی و آموزشی

پیش‌برد تدریس، تحقیق و آموزش غنامند و باکیفیت در بخش‌های علوم دینی، زبان و ادبیات دری، زبان و ادبیات پشتو، زبان و ادبیات انگلیسی، تاریخ، روانشناسی، کیمیا، بیولوژی، فزیک، ریاضی و آموزش کمپیوتر برای تمام محصلان را اهداف این پوهنچی احتوا می‌نماید.

الف: اهداف اساسی

- ✓ فراهم‌سازی زمینه بهبود کتابخانه مجهز و معیاری برای استادان و محصلان،
- ✓ آشنا ساختن استادان با مدرن‌ترین میتودهای تدریس از طریق برگزاری ورکشاپ‌ها و سیمینارها،
- ✓ گسترش آموزش الکترونیک،

- ✓ انکشاف و بهبود بخشیدن کیفیت تدریس، تحقیق و آموزش،
- ✓ ارتقای سطح دانش استادان پوهنچی تا سطوح ماستری و دکتری،
- ✓ فراهم سازی زمینه ارتقاء ظرفیت‌های تحقیقی، تدریسی و آموزشی برای استادان از طریق ورکشاپ‌ها و سمینارها در داخل و خارج،
- ✓ حمایت از اصول و ارزش‌های اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی بر اساس مبادی دین مبین اسلام،
- ✓ راه اندازی یک نشریه به منظور چاپ مقاله‌های علمی و تحقیقی استادان و دانشجویان،

ب: اهداف آموزشی

- ✓ تربیت معلمان مسلکی، متخصص و متعهد مطابق با رشته تحصیلی،
- ✓ جذب استادان واجد شرایط منحصی کادر علمی پوهنچی بر اساس شایستگی علمی، تخصصی و اخلاق اسلامی،
- ✓ مجهزسازی رشته‌های که به تجهیزات لابراتواری و تخنیکی نیاز دارند،
- ✓ فراهم نمودن زمینه‌ای تحقیق ساحوی برای استادان و محصلان که پروژه‌های تحقیقی ساحوی انجام می‌دهند،
- ✓ معیاری‌سازی سیستم ارزیابی استادان و محصلان،

د: توأمیت‌های علمی و توسعه پوهنچی

پوهنچی تعلیم و تربیه در سال 1403 دو تفاهم نامه همکاری را با ریاست‌های پوهنچی‌های تعلیم و تربیه کشور و ریاست محترم اطلاعات و فرهنگ ولایت غور به امضاء رسانیده است و به تعقیب آن در سال 1404 ریاست پوهنتون غور تفاهم نامه ای را با ریاست معارف غور امضاء نموده است که بیشتر موضوعات تطبیقی آن به این ریاست تعلق دارد. سعی دارد در حفظ و گسترش توأمیت‌ها، اقدامات ذیل را انجام دهد:

- ✓ پوهنچی در همکاری با رشته‌ها روی انکشاف توأمیت‌ها فعالیت جدی انجام می‌دهد،
- ✓ پوهنچی وضعیت موجود توأمیت‌ها را ارزیابی و میزان تعهدات را تثبیت می‌نماید،
- ✓ پوهنچی از تمام امکانات و فرصت‌های که در چوکات توأمیت‌ها وجود دارد، استفاده بهینه می‌نماید،

ه: لابراتوارها

این پوهنچی دارای پنج بخش لابراتوار نسبتاً مجهز در رشته‌های آموزش کمپیوتر، ریاضی، فزیک و کیمیا می‌باشد که غرض تسهیل دروس عملی، محصلان در لابراتوارهای مذکور آموزش می‌بینند.

و: کتابخانه

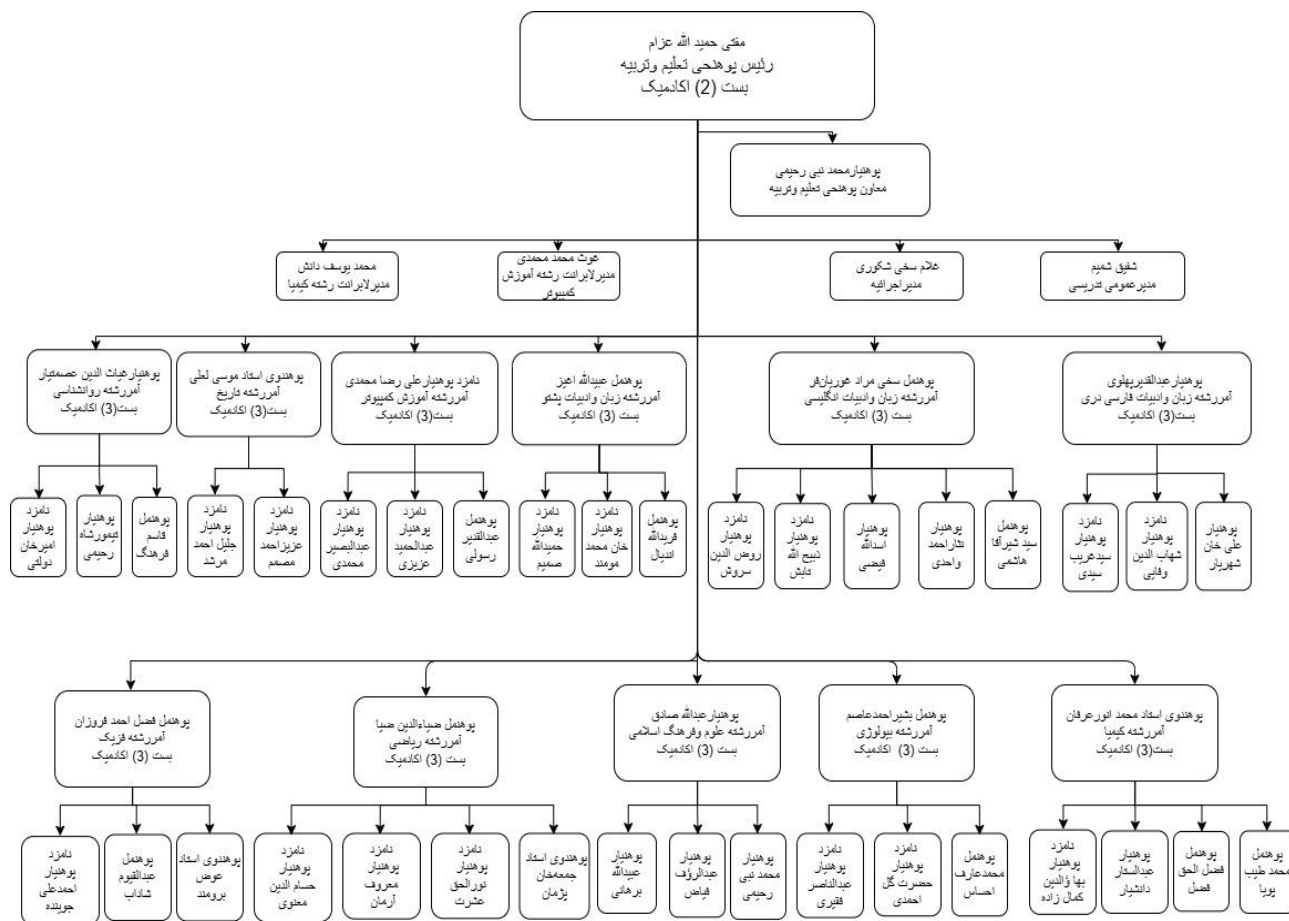
این پوهنچی در ابتدای سال 1404 هـ ش به تعداد 244 جلد کتاب جمع آوری نموده که حداقل برای استادان و محصلان قابل استفاده می‌باشد و همچنین در رشته‌های علوم و فرهنگ اسلامی، زبان و ادبیا پشتو، ریاضی، کیمیا، فزیک و بیولوژی به قدر کافی کتب دارند. هیئت رهبری این پوهنچی در صدد ایجاد یک کتابخانه مجهز در آینده می‌باشند.

ز: رشته‌ها

پوهنچی تعلیم و تربیه یازده رشته دارد. همه رشته‌ها این پوهنچی فارغ‌ده می‌باشند که هرکدام این رشته‌ها بر اساس نیاز سنجی و بازارکار ایجاد شده است.

- ✓ رشته علوم و فرهنگ اسلامی،
- ✓ رشته ادبیات فارسی دری،
- ✓ رشته ادبیات پشتو،
- ✓ رشته ادبیات انگلیسی،
- ✓ رشته تاریخ،
- ✓ رشته روانشناسی،
- ✓ رشته آموزش کمپیوتر،
- ✓ رشته ریاضی،
- ✓ رشته فزیک،
- ✓ رشته کیمیا،
- ✓ رشته بیولوژی،

ساختار تشکیلات رشته‌های پوهنحی تعلیم و تربیه

چارت تشکیلاتی پوهنحی تعلیم و تربیه درجسه مورخ 1404 / 12 / 23 د.ش ویرو توکل شماره (14) صفحه (27) شورای علمی مورد تکلیف فرارگرفت

1. رشته علوم و فرهنگ اسلامی

معرفی رشته علوم و فرهنگ اسلامی

رشته علوم و فرهنگ اسلامی به عنوان یک نهاد اکادمیک رسماً فعالیت خود را در سال 1393 هـ در قالب پوهنحی تعلیم و تربیه پوهنتون غور آغاز کرد. این رشته اولین نهاد علمی دینی در قالب پوهنحی تعلیم و تربیه پوهنتون غور بود که شیفته‌گان علم دین را دوری هاله‌ای نورین دانش دین جمع نموده و فعالیت اش را در راستای ترقی و شکوفای هرچه بیشتر علوم دینی در حوزه تعلیم و تربیت معلمان دینی و مسلکی جهت تقدیم به معارف اسلامی به ویژه معارف کشور مان که اشد نیاز به معلمان دینی مسلکی دارد، آغاز نمود. این رشته از بدو تاسیس علاوه بر مسئولیت تدریس مضامین تخصصی و مسلکی در رشته علوم و فرهنگ اسلامی، تدریس مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی را در سائر رشته‌های پوهنحی تعلیم و تربیه و پوهنحی‌های زراعت و کمپیوتر ساینس تا سمستر خزانی سال 1404 هـ نیز به عهده‌ای کادر علمی این رشته بوده است. که الحمد لله به مدت دوازده سال شده که کادر علمی این رشته با تحمل مشقت‌های طاقت فرسا این مسئولیت خطیر را پیش برده اند. همچنان در

کنار آموزش دروس علوم اسلامی این رشته همواره دوره های آموزشی، سمینارهای علمی و دینی و صنف‌های تقویتی را برگزار کرده است. و راه گشا خوبی برای داعیان دین و مربیان واقعی در حوزه پوهنتون و خارج از آن بوده است. همچنان در بعد فعالیت‌های علمی یعنی تحقیق، تألیف، ترجمه و نشر مقالات؛ کادر علمی این رشته از هیچ نوع کوشش دریغ ننموده است. قابل ذکر است که این رشته از زمان آغاز فعالیتش تاکنون هشت دوره فارغ التحصلان را تقدیم جامعه کرده است.

اهمیت رشته علوم و فرهنگ اسلامی

از آن جایکه فهم دانش دین در کشور عزیز ما از اولویت هاست روی این دلیل مفاهیم دینی از صنوف ابتدائی مکاتب این کشور تا سطوح تحصیلات عالی در نصاب معارف و تحصیلات عالی گنجانیده شده است و هدف رسانیدن و تفهیم احکام و مسائل دین است. لذا نیاز به تربیت متخصصان ماهر و کامل در حوزه دینی جدی است. اما برای تدریس مضامین دینی در مکاتب کشور نیاز به معلمین دینی است که هم به دانش دین به شکل اساسی دست یافته باشند و از طرف دیگر تشخیص روان بوده و حالات روحی و روانی اطفال در ظروف و شرایط مختلف برای شان قابل درک باشد، تا بتوانند در تعلیم و تربیت فرزندان مسلمان ها نقش بهتری ایفا نمایند. از این رهگذر بوده که تحصیلات عالی کشور نیاز دیده تا رشته علوم و فرهنگ اسلامی را در قالب پوهنحی تعلیم و تربیه ایجاد نماید تا شود در این رشته معلمین متخصص در دین، روان شناس، به روش های نوینی تدریس آشنا و به تکنک های ارز یابی ایدت شده آگاه تربیه نموده و تقدیم معارف و جامعه افغانستانی نماید تا مسائل دین مقدس اسلام را به فرزندان این مرز و بوم بیاموزند این جاست که اهمیت این رشته آشکار می گردد.

✓ اهداف رشته

- ✓ تربیه معلمان مسلکی و متخصص در رشته علوم دینی برای وزارت محترم معارف،
- ✓ رشد انکشاف استعداد و توانای تدریس مضامین دینی نصاب معارف در مکاتب،
- ✓ گرفتن سهم فعال در تحقیقات علمی و ارج گذاری آن،
- ✓ تقویه حس وطن دوستی و همزیستی مسالمت آمیز،
- ✓ تربیه جوانان با روحیه تعهد به دین و ارزش های اخلاقی،
- ✓ -حفظ ارزش‌های پسندیده هم وطنان کشور،
- ✓ رفع کمبود نیاز مندی معلمان علوم دینی برای وزارت معارف.

دیدگاه رشته

رشته علوم و فرهنگ اسلامی از طریق آموزش دانش علوم دینی، می‌خواهد کادرهای ورزیده و مسلکی را در این رشته تربیت نموده و به عنوان مرکز علمی دینی معتبر در جامعه شناخته شود.

مأموریت رشته

رشته علوم و فرهنگ اسلامی با استفاده از دانش دین، کادرها و معلمان مسلکی را از فرزندان جامعه، با معیارهای علمی و دینی تربیت نموده و به خدمت معارف کشور قرار می‌دهد.

نصاب درسی مضامین تخصصی رشته علوم و فرهنگ اسلامی

شماره	نام مضامین	کود نمبر	تعداد کریدیت	شماره	نام مضامین	کود نمبر	تعداد کریدیت
1	مبادی تفسیر 1	Ss.0141	2	23	فقه عبادات 1	Ss246	2
2	مبادی فقه	Ss 142	2	24	مبادی حدیث 2	Ss341	2
3	مبادی لغه العربی	Ss 144	2	25	حفظ و قرائت 1	Ss342	2
4	تعلیم و تربیه اسلامی	Ss145	2	26	فقه عبادات 2	Ss343	2
5	مبادی تفسیر 2	Ss 241	2	27	حفظ و قرائت 2	Ss441	2
6	تفسیر 1	Ss 344	2	28	مبادی لغه العربی 3	Ss242	2
7	مبادی تجوید	Ss 143	2	29	تفسیر 1	Ss344	2
8	لغه العربی 1	Ss244	2	30	تفسیر 2	Ss444	2
9	مبادی حدیث 1	Ss242	2	31	سیرت 2	Ss547	2
10	فقه احوال شخصی	Ss446	2	32	میراث 1	Ss548	2
11	سیرت 1	Ss447	2	33	تفسیر 4	Ss651	2
12	تفسیر 2	Ss444	2	34	حدیث 3	Ss642	2
13	حدیث 1	Ss445	2	35	فقه عقوبات	Ss643	2
14	فقه معاملات	Ss544	2	36	عقائد 2	Ss644	2

2	Ss645	تاريخ التشريع 2	37	2	Ss545	عقائد 1	15
2	Ss646	سيرت 3	38	2	Ss546	تاريخ التشريع 1	16
2	Ss648	اديان و مذاهب	39	2	Ss548	ميراث 1	17
2	Ss742	عقائد 3	40	2	Ss741	حديث 4	18
2	Ss841	قواعد فقهي	41	2	Ss744	ميتود تدريسي علوم اسلامي	19
2	Ss846	آداب موعظه	42	2	Ss843	منطق	20
2	Ss845	ادب الاختلاف	43	2	Ss844	فقه سياسي	21
2	Ss441	تاريخ تمدن اسلامي	44	2	Ss842	فقه اولويت	22

شهرت مکمل استادان رشته علوم و فرهنگ اسلامی پوهنځی تعلیم و تربیه پوهنتون غور در سال 1405 هـ، ش

آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رشته تخصص	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		شماره
کشور	نام پوهنتون					نام پدر	نام وتخلص	
افغانستان	کابل	ماستر	تفسیر و حدیث	پوهنیار	آمر رشته	فضل الله	عبد الله صادق	1
افغانستان	ننگرهار	ماستر	فقه و قانون	پوهنیار	استاد	عبید الشکور	محمد نبی رحیمی	2
افغانستان	کابل	ماستر	تفسیر و حدیث	پوهنیار	استاد	حاجی محمد علی	عبید الله برهانی	3
افغانستان	ننگرهار	ماستر		پوهنیار	استاد	محمد	عبد الرؤف فیاض	4

2. رشته زبان و ادبیات فارسی

معرفی کوتاه رشته زبان و ادبیات فارسی

رشته زبان و ادبیات فارسی به خاطر کسب دانش ادبی، میراث فرهنگی و فکر این مرز و بوم و شناسایی ارزش‌های انسانی برای نسل جوان این خطه در سال (1393) در چوکات پوهنچی تعلیم و تربیه پوهنتون غور ایجاد گردید. از آغاز کار تا کنون (8) دور در بخش روزانه و (2) دور در بخش شبانه از این رشته فارغ التحصیلان مجربی را به جامعه تقدیم کرده، که در مشاغل گوناگون مصروف کار می‌باشند. یک تعداد از فارغان این رشته تا مدارج بالای تحصیلی یعنی فوق لیسانس، به تحصیلات عالی شان دست یافته یا ادامه می‌دهند. این رشته تحصیلی می‌کوشد تا با داشتن استادان مجرب و ورزیده، نصاب تحصیلی معیاری، و روش‌های نوین تدریسی، زمینه تحصیل علوم ادبی و انسانی مؤثری را به ادب‌دوستان و اقشار گوناگون جامعه فراهم نماید. همچنان استادان این رشته در تلاش اند تا سالانه برنامه‌های علمی مؤثری را روی دست بگیرند.

اهمیت و ضرورت رشته زبان و ادبیات فارسی

زبان و ادبیات یکی از بخش مهم علوم انسانی است که موضوعات اجتماعی، فرهنگی، دینی، تاریخی و سیاسی را به شکل هنری و نگاه موشکافانه بررسی و تبیین می‌نماید. هنری لسانی یا ادبیات مستلزم شناسایی برای دیگران است، تا اینکه بتوان شناخت درست از وضعیت اجتماعی، فرهنگی و فکری در دوره‌های گوناگون بدست آورد. میراث عرفانی که شیرازه‌ی آن از آموزه‌های دینی برمی‌آید، در دوره‌های گوناگون تاریخی و ادبی، چنان برای ادب‌دوستان جهانی و نحله‌های فکری پر جذبه و خوشایند بوده که هیچ جریانی به سان عینک جهان-بینی ادبیات به آن نپرداخته است. با پیشرفت تصاعدی علم ساینس و انفجار اطلاعات انسان چنان درگیر ماده و مادیات شده و از خود بیگانه گشته، که نیاز به معنویات مانند غذا احساس می‌شود؛ بنابراین ادبیات با پرداخت هنری به وقایع و حالات جامعه در جایگاه رسالت‌گونه‌اش به مدد تولیدات فکری برآمده و سبب تغذیه معنوی انسان در این وادی و انفسا می‌گردد.

دیدگاه رشته زبان و ادبیات فارسی

رشته زبان و ادبیات فارسی با ارائه خدمات آموزشی با کیفیت، زمینه تعالی، ترقی و تربیه معلمان و کادرهای مسلکی را فراهم ساخته و از این طریق می‌خواهد به‌عنوان یک رشته معتبر علمی و کاربردی در جامعه خویش عرض اندام نماید.

مأموریت رشته زبان و ادبیات فارسی

رشته زبان و ادبیات فارسی می‌خواهد با حفظ ارزش‌های اسلامی و ملی، زمینه رشد دانش تخصصی و مسلکی را از طریق ایجاد فضای سالم آموزشی و ارائه خدمات تدریسی مؤثر، برای علاقه‌مندان این رشته فراهم سازد.

اهداف اساسی رشته زبان و ادبیات فارسی

- ✓ تقویت ارزش‌های اسلامی و فکری جامعه،
- ✓ آموزش و عرضه دانش نظری و عملی محصلان زبان و ادبیات فارسی،
- ✓ عرضه مهارت‌های مسلکی با استفاده از منابع متعدد زبان و ادبیات فارسی،
- ✓ تقویت مهارت‌های نوشتاری چون مقالات، داستان‌ها و مکاتیب رسمی و غیر رسمی،
- ✓ تربیت معلمان مسلکی،
- ✓ شناسایی ادبیات فارسی و ارزش‌های انسانی و فرهنگی نهفته در ادبیات برای نسل جوان،

جدول شهرت استادان رشته زبان و ادبیات فارسی

ایمیل آدرس	آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		شماره
	نام کشور	نام پوهنتون				نام پدر	نام و تخلص	
Abdulqadirpahlavi@gmail.com	افغانستان	پوهنځی ادبیات پوهنتون هرات	ماستر	پوهنځی	آمر رشته	محمد نظیر	عبدالقدیر پهلوی	1

	افغانستان	پوهنځی ادبیات پوهنتون بدخشان	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	غیاث الدین	شهاب الدین وفایی	2
	افغانستان	پوهنځی تعلیم و تربیه پوهنتون غور	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	شمس الدین	سید غریب سیدی	3
	افغانستان	پوهنځی ادبیات پوهنتون کابل	ماستر	پوهنیار	استاد	امان	علی خان شهریار	4

مفردات درسی رشته زبان و ادبیات فارسی

شماره	نام مضمون	کود	تعداد کرایت	شماره	نام مضمون	کود	تعداد کرایت
1	ادبیات کودک	Ed.DA.0160	2		دستور زبان نحو	ED.DA.05.43	3
2	عربی 1	Ed.AR.0110	2		ادبیات جهان شرق	ED.DA.05.44	2
3	آیین نگارش	Ed.DA.012	3		تاریخ ادبیات	ED.DA.05.28	2
4	متن شعر مثنوی	Ed.DA.0137	4		فردوسی شناسی	ED.DA.05.49	2
5	فنون ادبی (بدیع)	Ed.DA.0121	2		متن نثر مصنوع	ED.DA.05.27	2
6	فنون ادبی (بیان)	ED.DA.02.23	2		فرهنگ ملی	ED.DA.05.54	3
7	مبانی زبانشناسی	ED.Da.02.26	2		زبانشناسی تاریخی و مقایسی	ED.DA.06.50	2
8	متن نثر ساده و مرسل	ED.DA.02.27	3		متن شعر غزل	ED.DA.06.37	3
10	تاریخ ادبیات	Ed.DA.02.28	3		کلیات مسایل ادبی	ED.DA.04.21	3
11	عربی 2	ED.AR.03.10	2		سبک شناسی نثر	ED.DA.04.38	2
12	ادبیات عامیانه	ED.DA.03.46	2		متن شعر معاصر	ED.DA.08.37	2
13	متن شعر قصیده	ED.DA.03.37	4		متن نثر معاصر	ED.DA.08.39	2
14	تاریخ ادبیات	ED.Da.03.28	3		مبانی نقد ادبی	ED.DA.04.47	2

2	ED.DA.08.6	معانی		2	ED.DA.03.32	اواشناسی	15
2	ED.DA.08.28	تاریخ ادبیات معاصر		2	ED.DA.03.33	مبانی عرفان و تصوف	16
2	ED.DA.08.47	گستره نقد ادبی		2	ED.DA.03.34	سبک شناسی شعر	17
2	ED.DA.08.57	تاریخ زبان فارسی		3	ED.DA.04.36	دستور زبان (صرف)	18
2	ED.PE.06.121	ارزیابی تربیتی		3	ED.DA.04.27	متن نثر مسجع و فنی	19
4	ED.DA.06.51	میتود تدریس ادبیات		2	ED.DA.04.38	سبک شناسی	20
2	ED.DA.06.66	ادبیات عرفانی		3	ED.DA.04.21	کلیات مسایل ادبی	21
2	ED.DA.07.44	تاریخ ادبیات جهان غرب		2	ED.DA.04.57	نظریه ادبی	22
4	ED.PE.07.15	تدریس آموزی		2	ED.DA.04.47	مبانی نقد ادبی	23
4	ED.DA.07.41	روش تحقیق در ادبیات		2	ED.DA.04.5	ادبیات داستانی	24
4	ED.DA.07.55	عروض و قافیه		2	ED.PE.03.10	اساسات تعلیم و تربیه	

3. رشته زبان و ادبیات پشتو

د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې پېژندنه

د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګه د غور پوهنتون، د ښوونې او روزنې پوهنځي په جوړښت کې په ۱۳۹۴ هـ. ل کال د دوو کادري بستونو په لرلو سره خپل فعالیت پیل کړی. اوسمهال څلور تنه کادري غړي لري چې په تدریسي او څېړنيزو چارو بوخت دي. دې څانګې پېنځه دورې فارغان ټولني ته وړاندې کړي دي چې زیاتره په دولتي او خصوصي سکټورونو کې په دندو ټاکل شوي او د ټولني په پرمختګ کې یې خورا مهم رول لوبولی دی. اوسمهال یاده څانګه دوه ټولګي لري.

پښتو څانګه د ښوونې او روزنې پوهنځي په اډانه کې له کارنده تحصیلي څانګو شمېرل کېږي چې موخه یې د معیاري نصاب په اډانه کې د پښتو ژبې او ادبیاتو په برخه کې د متخصصو کادرونو او مسلکي کارپوه ښوونکو روزنه ده.

د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې اړتیا

پښتو د هېواد ملي-رسمي ژبه ده، ټولې رسمي، نارسمي چارې په همدې ژبه ترسره کېږي، د دې ژبې متخصصو او کارپوه کادرونو ته د هېواد په ټولو دولتي او نادولتي ادارو کې اړتیا ده.

په تېرو کلونو کې ګومارل شویو کسانو په اړه له ګومارونکو نظریاتو د پوښتنپاڼو او مرکو له لارې راټول شول، په دغو پوښتنپاڼو کې د دې څانګې فارغانو ته د اړتیا او فارغانو مهارتونو په اړه له ګومارونکو او فارغانو نه ځینې پوښتنې شوې وې، د دې معلوماتو او کتنو د شننې په پایله کې جوته

شوي چې پر پښتو ژبه او ليک پوه کسانو ته د هېواد په ټولو ادارو کې جدي اړتيا ده او دا چاره د په پوهنتونونو کې د پښتو ژبې او ادبياتو څانگې له فعاليت پرته ناشونې ده.

د دغو اړتيا پوره کولو په موخه د دې څانگو نصاب هم د بازار له اړتيا سره سم جوړ شوی دی. له دې څانگې او نصاب څخه فارغان به پوهنيزو او ښوونيزو بنسټونو کې پر تدريس سر بېره د ټولو دولتي او نادولتي ادارو په ځانگړي ډول د پوهنې وزارت، اطلاعاتو او کلتور وزارت، کار او ټولنيزو چارو وزارت، او نورو پوهنيزو او ښوونيزو بنسټونو دغه اړتيا پوره کړي.

د څانگې ليدلوری

د پښتو څانگه د علمي برنامو او کادرونو پر مټ د ټولني له اړتياو سره سم د تحصيلي خدماتو او علمي څېړنو په مرسته د هېواد په کچه د علم توليد، په اسلامي، ملي او مسلکي روحيه د ښوونکو په روزلو کې کارنده ونډه ترسره کوي.

ماموریت

د افغان نسل روزنې په موخه اسلامي او ملي گټو ته د ژمنو، متخصصو او مسلکي کارپوه ښوونکو روزل، د پښتو ژبې او ادبياتو د ودې او بډاینې لپاره ټولني ته د ليکوال، ژباړونکي، کره کتونکي او په نورو ادبي او ټولنيزو مسایلو پوه او مسلکي کسانو روزل خپل ماموریت گڼي.

موخي/ اهداف

- ✓ په اسلامي او ملي روحيه ژمن، په کار پوه او مسلکي ښوونکي او اشخاص روزل؛
- ✓ د محصلانو املايي سمون (سم ليکل او سم لوستل) او نورو مهارتونو لوړول؛
- ✓ د تدريسي مېتودونو سره د محصلانو بلدتيا او د هغه عملي کارونه؛
- ✓ د پښتو ژبې او ادبياتو کې د څېړنې، کره کتنې او ليکوالۍ په اصولو د محصلانو پوهول؛
- ✓ له اسلامي او ملي ارزښتونو سره د محصلانو آشنا کول؛
- ✓ د وخت او ټولني له غوښتنو سره سم منظمې څېړنې ترسره کول؛

د پښتو څانگې اختصاصي مضمونونه

کڼه	د مضمون نوم	کود نمبر	کريډيټ	کڼه	د مضمون نوم	کود نمبر	کريډيټ
۱	فونولوژي	Li Pa.111	۲	۲۱	کلتور تاريخ	Li Pa355	۲
۲	د ژبپوهنې بنسټونه	Li Pa.112	۳	۲۲	پښتو ژبې تاريخ	Li Pa356	۲
۳	گرافيم پېژندنه	Li Pa.113	۲	۲۳	ادب تاريخ (معاصر ۱)	Li Pa361	۲
۴	د ادبپوهنې بنسټونه	Li Pa.121	۳	۲۴	متن – نثر (معاصر ۱)	LiPa.362	۲
۵	ليکوالی	Li Pa. 122	۳	۲۵	ادبي څېړنه	LiPa.363	۳
۶	مورفولوژي	Li Pa. 123	۲	۲۶	قافيه پوهنه	Li Pa.36	۲
۷	عرفاني ادبيات	Li Pa 124	۳	۲۷	سېک پوهنه	Li.En365	۲

۲	Li Pa.36	مقایسوی تاریخی ژبپوهنه	۲۸	۲	Li Pa.231	ادب تاریخ (لرغوني دوره)	۸
۱	Li Pa.37	گړدود پوهنه	۲۹	۲	Li Pa. 232	متن - نثر (لرغوني)	۹
۳	Li Pa471	ادب تاریخ (۲)	۳۰	۳	Li Pa233	بدیع	۱۰
۳	متن - نظم	متن نظم (معاصر)	۳۱	۲	Li Pa. 234	نړی ادبیات (لویدیځ)	۱۱
۲	Li Pa473	د ژبې تدریس اصول	۳۲	۴	Li Pa 237	غونډله (جمله) پوهه	۱۲
۳	Li Pa474	ادبي کره کتنه	۳۳	۲	Li Pa241	ادب تاریخ (روښان او خوشال)	۱۳
۴	Li Pa 475	پایلیک	۳۴	۲	Li Pa. 242	متن نثر (منځنی دوره)	۱۴
۲	Li Pa481	ادب تیوري	۳۵	۲	ssHis246	بیان	۱۵
۴	Li Pa482	تدریس زده کړه	۳۶	۲	Ns.Env248	نړی ادبیات (ختیځ)	۱۶
۲	Li Pa483	خوشحال پیژندنه	۳۷	۲	Li Pa351	ادب تاریخ (رحمان او حمید)	۱۷
۲	LiPa484	ژباړې فن	۳۸	۲	Li Pa352	متن نثر (معاصر لومړی پړاو)	۱۸
۲	LiPa485	وزنپوهنه	۳۹	۲	Li Pa353	لغت پوهنه	۱۹
۲	Li.Pa 486	حماسي ادبیات	۴۰	۳	Li Pa34	ماشوم ادب او فولکلور	۲۰
۲	LiPa.489	ادب تاریخ (۳)	۴۱				

د پښتو څانګې تشکيلاتي جوړښت ۱۴۰۵ ل کال

د پښتو ژبې او ادبیاتو د څانګې تشکيلاتي جوړښت د علمي رتبو، د تحصیل درجې او نورو ځانګړتیاوو د تفکیک سره په لاندې جدول کې وړاندې شوی دی.

د پښتو څانګې د استادانو پیژندنه

د اړیکو شمېره	د تحصیل ځای / پوهنتون		کاري تجر به	علمي رتبه	څانګه	د تحصیل کچه	د پلار نوم	نوم او تخلص	ګڼ ه
۰۷۸۹۸۴۸۷۳۴	ننګرهار پوهنتون	افغانستان	۷	پوهنمل	پښتو ژبه ادبیات	ماستر	سیداجان	عبداللله اغېز	1
۰۷۸۶۹۲۸۵۸۱	ننګرهار پوهنتون	افغانستان	۶	پوهنمل	پښتو ژبه ادبیات	ماستر	ګلبهار	فریدالله انډیال	2

3	خان محمد مومند	گل رحمن	لیسانس	پښتو ژبه ادبیات	نوماند پوهنځی	۹	افغانستان	ننگرهار پوهنتون	۰۷۸۹۴۱۴۰۰۳
4	حمیدالله صمیم	گل حضرت	لیسانس	پښتو ژبه ادبیات	نوماند پوهنځی	۱	افغانستان	غزنی پوهنتون	۰۷۶۴۰۵۰۹۰۹

4. رشته زبان و ادبیات انگلیسی

معرفی رشته

زبان انگلیسی امروز به عنوان زبان بین‌المللی آموزش، علم و ارتباطات، نقش حیاتی در توسعه علمی و حرفه‌ای دارد. لذا رشته زبان و ادبیات انگلیسی به عنوان یک برنامه علمی در چوکات پوهنحی تعلیم و تربیه، رسماً فعالیت خود را در سال ۱۳۹۲ هـ ش آغاز نمود و به عنوان نخستین رشته زبان خارجی از طریق پروسه ملی کانکور اقدام به جذب محصل نمود. این رشته از زمان تأسیس تاکنون، افزون بر مسئولیت تدریس زبان و ادبیات انگلیسی در چارچوب خود، ارائه دروس زبان خارجی را برای رشته‌های سایر پوهنحی‌های پوهنتون غور مانند زراعت، شرعیات و کمپیوتر ساینس نیز بر عهده داشته است.

در کنار تدریس دروس تخصصی، این رشته همواره در راستای ارتقای ظرفیت علمی استادان و محصلان، اقدام به برگزاری ورکشاپ‌ها، دوره‌های آموزشی، سمینارهای علمی و برنامه‌های تقویتی کرده و با تشویق و حمایت از فعالیت‌های تحقیقاتی و پژوهشی، نقش مؤثری در بهبود کیفیت آموزشی و رشد علمی ایفا نموده است.

تا کنون این رشته نه دور فارغ‌التحصیل به جامعه تقدیم کرده است که از دستاوردهای قابل توجه آن به شمار می‌رود. در حال حاضر، این رشته با داشتن شش تن عضو کادر علمی، شامل پنج تن با مدرک ماستری و یک تن لیسانس، مصروف فعالیت‌های آموزشی و تحقیقی می‌باشد. از میان این اعضای کادر علمی، دوتن دارای رتبه پوهنمل، سه تن پوهنځی و یک تن نامزدپوهنځی هستند. بدون شک موجودیت اعضای کادر علمی با تجربه حرفه‌ای و تلاش‌های علمی خویش، نقش مهمی در تربیت نیروی انسانی مسلکی و ارائه آموزش‌های معیاری دارند.

اهمیت و ضرورت رشته

اهمیت رشته زبان و ادبیات انگلیسی در تربیت معلمان مسلکی زبان انگلیسی برای تأمین نیازهای علمی و آموزشی کشور آشکار است. این برنامه با بهره‌گیری از روش‌های نوین آموزشی و پژوهشی، کیفیت آموزش و یادگیری استادان و محصلان را ارتقا می‌دهد و نقش مؤثری در پاسخ به نیازهای علمی و آموزشی جامعه ایفا

می‌کند. همچنین، با تشویق به تحقیق و نوآوری و برگزاری ورکشاپ‌ها، سمینارها و برنامه‌های علمی، رشته جایگاه خود را در سطح پوهنتون و جامعه علمی کشور تقویت کرده و به عنوان یک برنامه علمی معتبر شناخته می‌شود.

دیدگاه

رشته زبان و ادبیات انگلیسی در حوزه خود تلاش می‌کند کادرهای متعهد و توانمند را تربیت کند تا در آینده به عنوان مرجع علمی اثرگذار در جامعه شناخته شود.

ماموریت

رشته زبان و ادبیات انگلیسی می‌کوشد زمینه آموزش و تربیت معلمان مسلکی را فراهم کند و از طریق برنامه‌های آموزشی و تحقیقی، نقش مؤثری در تأمین نیازهای علمی جامعه ایفا نماید.

اهداف اساسی

- ✓ تربیت استادان متخصص جهت تدریس در پوهنتون‌ها، مؤسسات تحصیلات عالی، مکاتب و مراکز آموزشی دولتی و خصوصی،
- ✓ توانایی انجام کار به عنوان مترجم در شرکت‌ها و مؤسسات داخلی و خارجی،
- ✓ مشارکت فعال در تحقیقات علمی و پروژه‌های تحقیقی،
- ✓ توانایی کار در روزنامه‌ها، نشریات، نهادهای فرهنگی و تحقیقی و شبکه‌های خبری به عنوان مترجم و محقق،
- ✓ توانایی انجام ترجمه آثار فرهنگی از زبان‌های خارجی به زبان‌های ملی و بالعکس،
- ✓ قابلیت تحلیل علمی مسائل مربوط به حوزه زبان و ادبیات انگلیسی،
- ✓ آشنایی با مبانی نظری زبان و ادبیات انگلیسی و کاربرد آن در زندگی و حرفه،

نصاب درسی

No	SEMESTER 1				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Reading	خوانش	Ed.En.0121	Basic	2

2	Writing	نگارش	Ed.En.0122	Basic	3
3	Grammar	گرامر	Ed.En.0123	Basic	2
4	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0124	Basic	4
Total Credits					11

No	SEMESTER 2				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Reading	خوانش	Ed.En.0221	Basic	2
2	Writing	آیین نگارش	Ed.En.0222	Basic	3
3	Grammar	گرامر	Ed.En.0223	Basic	2
4	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0224	Basic	4
5	Study Skills	روش آموزش	Ed.En.0231	Professional	2
Total Credits					13

No	SEMESTER 3				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Reading	خوانش	Ed.En.0321	Basic	3
2	Writing	آیین نگارش	Ed.En.0322	Basic	3
3	Grammar	گرامر	Ed.En.0323	Professional	3
4	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0324	Basic	3

5	Linguistics	زبان‌شناسی	Ed.En.0332	Professional	2
Total Credits 14					

No	SEMESTER 4				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Reading	خوانش	Ed.En.0421	Basic	3
2	Writing	آیین نگارش	Ed.En.0422	Basic	3
3	Grammar	گرامر	Ed.En.0423	Professional	3
4	Listening & speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0424	Basic	4
5	Phonetics	آواشناسی	Ed.En.0425	Professional	2
6	Elements of literature	اساسات ادبیات	Ed.En.0427	Professional	2
Total Credits 17					

No	SEMESTER 5				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Critical Reading	خوانش انتقادی	Ed.En.0521	Professional	2
2	Writing	آیین نگارش	Ed.En.0522	Professional	3
3	British Literature	ادبیات انگلستان	Ed.En.0527	Professional	2

4	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0524	Professional	2
5	Phonology	فونولوجی (واجه شناسی)	Ed.En.0525	Professional	2
7	English Teaching Method	میتود تدریس انگلیسی	Ed.En.0526	Professional	2
Total Credits			13		

No	SEMESTER 6				
	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحد های درسی
	English	Farsi			
1	Critical Reading	خوانش انتقادی	Ed.En.0621	Professional	2
2	Writing	آیین نگارش	Ed.En.0622	Professional	3
3	Listening & speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0624	Professional	2
4	English Teaching Method	میتود تدریس انگلیسی	Ed.En.0626	Professional	2
5	Learning Theories	تیوری های آموزش	Ed.En.0635	Professional	2
6	American Literature	ادبیات امریکا	Ed.En.0627	Professional	2
7	Morphology	مورفولوژی (صرف)	Ed.En.0636	Professional	2
9	Research	تحقیق	Ed.En.0628	Monograph/Project	2
Total Credits			17		

No	SEMESTER 7
----	-------------------

	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحدهای درسی
	English	Farsi			
1	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0724	Basic	2
2	English Teaching Method	میتود تدریس انگلیسی	Ed.En.0726	Professional	2
3	Practicum	تدریس آموزی	Ed.En.0737	Professional	3
4	Syntax	نحو	Ed.En.0729	Professional	2
5	Research	تحقیق	Ed.En.0728	Monograph/Project	2
6	Translation Skills	مهارت های ترجمه	Ed.En.0730	Professional	3
7	Comparative Study of World Literature	ادبیات جهان	Ed.En.0727	Professional	2
Total Credits			16		

SEMESTER 8					
No	Subjects مضامین		Codes کد مضمون	Subject Category نوعیت مضمون	Credits واحدهای درسی
	English	Farsi			
1	Listening & Speaking	شنیداری و محاوره	Ed.En.0824	Professional	2
2	English Teaching Methods	میتود تدریس انگلیسی	Ed.En.0826	Professional	3

3	Syntax	نحو	Ed.En.0829	Professional	2
4	Translation Skills	مهارت های ترجمه	Ed.En.0830	Professional	3
5	Literary Criticism	نقد ادبی	Ed.En.0827	Professional	2
7	Monograph	منوگراف	Ed.En.0838	Monograph	4
8	Educational Leadership	رهبریت آموزشی	Ed.En.0839	Professional	2
Total Credits					18

تشکیل رشته زبان و ادبیات انگلیسی با تفکیک رتبه علمی، درجه تحصیل و سایر مشخصات قرار جدول زیر است:

شماره	نام و تخلص	درجه تحصیل	رشته	رتبه علمی	تجربه کاری	مرجع تحصیلی
1	سخی مراد غوریانفر	ماستر	مترجمی زبان انگلیسی	پوهنمل	8	ایران بیرجند
2	سیدشیرآقا هاشمی	ماستر	زبان و ادبیات انگلیسی	پوهنمل	13	گجرات هندوستان
3	نثاراحمد واحدی	ماستر	زبان و ادبیات انگلیسی	پوهنیار	6	افغانستان تعلیم و تربیه کابل
4	ذبیح الله تابش	ماستر	زبان و ادبیات انگلیسی	پوهنیار	6	افغانستان تعلیم و تربیه کابل
5	اسدالله فیضی	ماستر	زبان و ادبیات انگلیسی	پوهنیار	6	افغانستان تعلیم و تربیه کابل
6	روض الدین سروش	لیسانسیه	زبان و ادبیات انگلیسی	نامزد پوهنیار	3	غور افغانستان

5. رشته تاریخ

معرفی رشته

آموزش علم تاریخ و کاربرد آن، نیازمند آموزش رسمی و تخصصی است. بدون آموزش تاریخ، نقد وقایع تاریخ از جمله رویدادهای فاجعه بار و نیز استفاده از تحولات سازنده تاریخ، ممکن نیست. تاریخ می تواند ما را در درک علمی از گذشته کمک نماید؛ بدون درک گذشته، دست یافتن به ثبات، همدیگر پذیری و آینده سالم میسر نیست. لذا، رشته تاریخ، پوهنتون غور در سال 1394 هـ.ش به صورت غیر رسمی فعالیت های خویش را آغاز نموده و از

طریق پروسه ملی کانکور شاگرد جذب نمود ولی به شکل رسمی به تاریخ 1397/10/4 در چهار چوکات پوهنتون غور ایجاد گردید.

اهمیت و ضرورت

با توجه به ارزش‌های حاکم بر جامعه افغانستان و نیازهای مبرم این جامعه و کشور ما، حفظ منافع جمعی ما، تحکیم وحدت و همدلی در کشور، تعهد به ارتقای کمی و کیفی آموزش تاریخ و تعمیم مسئولیت‌پذیری، ارزش‌های ذیل تعریف و طرح گردید:

✓ احترام به کرامت انسانی، عدالت و هم‌دیگرپذیری،

✓ باور و احترام به ارزش‌های اسلامی و ملی،

✓ درک ضرورت یادگیری مداوم و تقویت هویت علمی،

✓ انصاف و احترام به حقایق علمی،

✓ بسط روحیه تفکر و تحقیق،

✓ قانون‌گرایی، مسئولیت‌پذیری و عدالت‌گرایی،

دیدگاه

رشته تاریخ با ارائه خدمات آموزشی با کیفیت، زمینه تعالی، ترقی و تربیه معلمان و کادرهای مسلکی را فراهم ساخته و از این طریق می‌خواهد به‌عنوان یک رشته معتبر علمی و کاربردی در جامعه خویش عرض اندام نماید.

مأموریت

رشته تاریخ می‌خواهد با حفظ ارزش‌های اسلامی و ملی، زمینه رشد دانش تخصصی و مسلکی را از طریق ایجاد فضای سالم آموزشی و ارائه خدمات تدریسی مؤثر، برای علاقه‌مندان این رشته فراهم سازد.

اهداف اساسی

هدف از رشته تحصیلی تاریخ در دوره لیسانس آموزش، عرضه دانش نظری و عملی تاریخ و مهارت‌های مسلکی با استفاده از منابع متعدد تاریخی از باب مثال از روی کتب، مقالات، سفرنامه‌ها، عهدنامه‌ها، پیمان‌ها، فرمان‌های

رسمی دولتی و اسناد و مدارکی که در آرشیف‌های دولتی موجود بوده، جهت استادان متعهد و تربیت معلمان مسلکی و آگاه به رشته تاریخ، برای رفع نیازمندی‌های موجود در سطح ملی و بین‌المللی تلاش می‌ورزد.

نصاب رشته تاریخ

جدول مضامین تخصصی و بنیادی رشته تاریخ							
شماره	نام مضامین	کودنمبر	کریدیت	شماره	نام مضامین	کودنمبر	کریدیت
1	تاریخ افغانستان باستان (1)	Ed.Hist.0120	2	20	منبع شناسی تاریخی	Ed.Hist.0541	2
2	تاریخ جهان باستان (شرق)	Ed.Hist.0121	4	21	ایدیولوژی‌های مدرن سیاسی	Ed.Hist.0542	2
3	مبادی تاریخ	Ed.Hist.0122	2	22	تاریخ قرون جدید افغانستان (2)	Ed.Hist.0643	2
4	تاریخ افغانستان باستان (2)	Ed.Hist.0223	2	23	تاریخ قرون جدید ممالک آسیای (2)	Ed.Hist.0644	2
5	تاریخ جهان باستان (غرب)	Ed.Hist.0224	3	24	تاریخ معاصر اروپا (1)	Ed.Hist.0645	3
6	روش تحقیق در تاریخ	Ed.Hist.0225	3	25	تاریخ اوقیانوسیه	Ed.Hist.0646	2
7	باستان شناسی عمومی	Ed.Hist.0226	2	26	سیر علمی	Ed.Hist.0647	3
8	تاریخ قرون وسطی افغانستان (1)	Ed.Hist.0327	2	27	تاریخ معاصر افغانستان (1)	Ed.Hist.0748	2
9	تاریخ قرون وسطی (شرق)	Ed.Hist.0328	2	28	تاریخ معاصر ممالک آسیایی (1)	Ed.Hist.0749	3
10	باستان شناسی افغانستان	Ed.Hist.0329	2	29	تاریخ معاصر اروپا (2)	Ed.Hist.0750	3
11	تاریخ قرون وسطی افغانستان (2)	Ed.Hist.0432	2	30	تاریخ امریکا (1)	Ed.Hist.0751	2
12	تاریخ قرون وسطی (غرب)	Ed.Hist.0433	3	31	تاریخ افریقا	Ed.Hist.0752	3
13	فلسفه تاریخ	Ed.Hist.0434	2	32	تاریخ معاصر افغانستان (2)	Ed.Hist.0854	3
14	تاریخ تمدن اسلام	Ed.Hist.0435	3	33	تاریخ معاصر ممالک آسیایی (2)	Ed.Hist.0855	2

4	Ed.Hist.0856	تاریخ معاصر اروپا (3)	34	2	Ed.Hist.0436	تاریخ ادیان	15
2	Ed.Hist.0857	تاریخ امریکا (2)	35	2	Ed.Hist.0537	تاریخ قرون جدید افغانستان (1)	16
2	Ed.Hist.0858	تاریخ آسیای مرکزی	36	2	Ed.Hist.0538	تاریخ قرون جدید ممالک آسیای (1)	17
2	Ed.Hist.0859	مونوگراف	37	3	Ed.Hist.0539	تاریخ قرون جدید اروپا	18
4	Ed.Hist.0860	تدریس آموزی	38	3	Ed.Hist.0540	روش تدریس تاریخ	19

جدول شهرت استادان رشته تاریخ پوهنحی تعلیم و تربیه از بابت سال 1405 هـ. ش

امیل آدرس	آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		شماره
	کشور	نام پوهنتون				نام پدر	نام و تخلص	
Musalali2020@gmail.com	چین	شاندونگ	ماستر	پوهندوی	آمر رشته	محمد حسن	موسی لعلی	1
Sabzawary23@gmail.com	افغانستان	هرات	لیسانس	نامزدپوهنیار	استاد	محمدعیسی	جلیل احمد مرشد	2
	افغانستان	هرات	لیسانس	نامزدپوهنیار	استاد	سلطان احمد	عزیز احمد مصمم	3

6. رشته روانشناسی

الف: معرفی رشته روانشناسی

رشته روان شناسی به منظور تربیه معلمان مسلکی مجرب و آموزش مشاوران خانوادگی، تحصیلی، اجتماعی در زمینه‌ای روان شناسی ایجاد گردیده است. این رشته معلمان مسلکی را با دانش و علوم روان شناسی بامضامین مختلف روان شناسی عمومی، تربیتی، روان شناسی انکشافی، روان شناسی معرفتی، روان شناسی تفاوت‌های فردی، روان شناسی اجتماعی وغیره تقدیم جامعه می‌نماید. رشته روان شناسی در سال (1395) در چوکات پوهنحی

تعلیم و تربیه پوهنتون عالی غور با استخدام دو تن عضو کادر علمی تأسیس گردید و در سال (1398) از طرف مقام محترم وزارت تحصیلات عالی منظور گردید.

اهمیت و ضرورت رشته روانشناسی

رشته روانشناسی به عنوان یکی از شاخه های مهم علوم انسانی، نقش اساسی در شناخت رفتار، افکار و هیجانات انسان ایفا می کند. در دنیای پیچیده و پرچالش امروز، افراد با مسائل متعددی چون اضطراب، افسردگی، تعارضات خانوادگی و فشارهای اجتماعی روبرو اند؛ از این رو، وجود دانشی که بتواند این پدیده ها را به صورت علمی تحلیل و مدیریت کند، امری ضروری به حساب می آید. روانشناسی با فراهم سازی چارچوب های نظری و عملی، به بهبود سلامت روان، ارتقای کیفیت زندگی و افزایش سازگاری فرد با محیط کمک می کند. از طرفی دیگر این رشته در حوزه های مختلفی چون تعلیم و تربیه، مشاوره، و سلامت عمومی کاربرد فراوان دارد و می تواند در رشد فردی، افزایش بهره وری اجتماعی و پیشگیری از آسیب های روانی و رفتاری مؤثر واقع شود. با توجه به نیاز های روز افزون جوامع به سلامت روان و توسعه انسانی، اهمیت و ضرورت روانشناسی بیش از پیش برجسته گردیده و به عنوان ابزاری مهم و کلیدی در مسیر پیشرفت فرد و جامعه مطرح است.

دیدگاه رشته روانشناسی

رشته روانشناسی با حفظ ارزش های اسلامی و ملی متعهد به ارائه خدمات با کیفیت علمی - تحقیقی و تدریس در راستای آموزش مشاوران و معلمان مسلکی بوده تا بتواند به عنوان یک رشته مفید و کاربردی در جامعه شناخته شود.

ماموریت رشته روانشناسی

رشته روانشناسی سعی دارد زمینه تحصیلات عالی را برای متقاضیان این رشته با طرح و اجرای برنامه های آموزشی معیاری و تدوین محتوای درسی با کیفیت فراهم کرده تا از این طریق افراد مسلکی و متعهد را به جامعه تقدیم نماید.

اهداف اساسی

- ✓ تربیه مشاوران و معلمان مسلکی، متخصص و آگاه با روحیه اسلامی و انسان دوستی،
- ✓ تطبیق معیارهای ارتقای کیفیت و دستیابی به اعتباردهی،
- ✓ مساعد نمودن شرایط، جهت ارتقای ظرفیت مسلکی و علمی اعضای کادری رشته،
- ✓ فراهم سازی زمینه های تحقیق معیاری و علمی برای استادان و محصلان این رشته،
- ✓ تقویت فعالیت های استادان در زمینه ارتقای کیفیت در سطح این رشته،

- ✓ استفاده از تکنالوژی جدید آموزشی در پروسه آموزش و تدریس،
- ✓ اصلاح و بهبود سیستم آموزشی و روش‌های درسی،
- ✓ ارزیابی مستمر از پروسه تدریس استادان،
- ✓ تهیه مواد آموزشی و کمک آموزشی با استفاده از به روز ترین منابع، مطابق به مفردات درسی،
- ✓ تشویق و حمایت استادان در ساختن پلان بهبود تدریسی، پلان انکشافی، پلان عملیاتی و پالیسی کورس‌ها،

نصاب تحصیلی (مضامین تخصصی) رشته روان‌شناسی

شماره	نام مضمون	کود نمبر	تعداد کریدت	شماره	نام مضمون	کود نمبر	تعداد کریدت
1	روان‌شناسی عمومی 1	Pr.ps-1101	4	18	اداره تربیتی	Pr.Ed-3524	4
2	روان‌شناسی انکشافی 1	Pr.ps-1102	4	19	اصول مشاوره و رهنمایی 1	Pr.ps-3525	4
3	مبانی تعلیم و تربیه	Pr.Ed1103	4	20	روان‌شناسی شخصیت	Pr.Ps3526	4
4	روان‌شناسی معرفتی	Pr.ps-1104	4	21	تفاوت های فردی	Pr.ps-3527	4
5	روان‌شناسی عمومی 2	Pr.ps-1206	4	22	اصول مشاوره و رهنمایی 2	Pr.Ps-3628	4
6	روان‌شناسی انکشافی 2	Pr.ps-1207	3	23	صحت روانی	Pr.ps-3629	4
7	شیوه‌های تغییر رفتار	Pr.ps-1209	4	24	روش‌های تحقیق در روان‌شناسی	Pr.Ps-3630	4
8	روان‌شناسی رشد 3	Pr.ps-2312	3	25	میتود عمومی تدریس	Pr.Ed-3631	4
9	فیزیولوژی روانی	Pr.ps-2313	4	26	طرح و انکشاف نصاب تعلیمی	Pr.Ed-4729	4
10	روان‌شناسی اعتیاد به مواد مخدر	Pr.Ed2314	4	27	آسیب‌شناسی روانی	Pr.ps-4730	4
11	ثقافت اسلامی	S.IS-1215	1	28	تدریس آموزی	PrEd-4731	4

4	Pr.Ps-4732	روان‌شناسی جنایی	29	2	Pr.ps-2316	اختلالات یادگیری	12
4	Pr.Ed-4835	تکنالوژی تعلیمی	30	4	Pr.ps-2317	روان‌شناسی تربیتی 1	13
4	Pr.ps-4836	روان‌شناسی مدیریت	31	4	Pr.ps-2418	روان‌شناسی تربیتی 2	14
4	Pr.Ps-4837	روان‌شناسی اجتماعی	32	4	Pr.ps-2319	انگیزش و هیجان	15
4	Pr.Ps-4838	منوگراف	33	4	Pr.Ed2420	ارزیابی تربیتی	16
				4	Pr.ps-2421	روان‌شناسی استثنایی	17

جدول تشکیلاتی رشته روانشناسی سال 1405

شماره	نام	تخلص	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	تجربه کاری	مرجع تحصیلی	
							پوهنتون	کشور
1	قاسم	فرهنگ	ماستر	مدیریت آموزشی	پوهنمل	14 سال	کابل	افغانستان
2	غیاث الدین	عصتمیار	ماستر	مشاوره خانواده	پوهنیار	12 سال	گیلان	ایران
3	تیمورشاه	رحیمی	ماستر	تعلیم و تربیه عمومی	پوهنیار	7 سال	تعلیم و تربیه کابل	افغانستان
4	امیرخان	دولتی	لیسانس	روانشناسی	نامزد پوهنیار	3 سال	غور	افغانستان
5	محمد داود	دادفر	لیسانس	اختصاصی نابینایان	نامزد پوهنیار	1 سال	تعلیم و تربیه کابل	افغانستان

7. رشته آموزش کمپیوتر

معرفی رشته

رشته آموزش کمپیوتر یکی از رشته‌های مهم در حوزه پوهنچی تعلیم و تربیه پوهنتون غور است که در سال ۱۳۹۲ هـ.ش با هدف تربیه کادرهای مسلکی در عرصه تکنالوژی آموزشی و پاسخ‌گویی به نیازهای نظام آموزشی کشور تأسیس گردید. این رشته فعالیت‌های علمی، آموزشی و تحقیقی خویش را مطابق به لوايح، طرزالعمل‌ها و

نصاب تحصیلی معیاری وزارت تحصیلات عالی به پیش برده و تلاش می‌نماید تا زمینه آموزش معیاری و مبتنی بر نیازهای روز را برای محصلان فراهم سازد.

در این رشته، تمامی برنامه‌های آموزشی بر اساس سیستم کردیت، معیارهای تضمین کیفیت و اصول اکادمیک پوهنتون‌های دولتی تنظیم گردیده است تا محصلان بتوانند دانش نظری، مهارت‌های عملی و توانایی‌های مسلکی لازم را در بخش تکنالوژی معلوماتی، تدریس مضامین کمپیوتری و مدیریت سیستم‌های معلوماتی کسب نمایند. شایان ذکر است که این رشته در سال ۱۴۰۴ هـ.ش، نهمین دوره فراغت محصلان خویش را با موفقیت برگزار نموده و کادرهای علمی و مسلکی توانمند را به جامعه تقدیم کرده است.

اهمیت و ضرورت رشته

رشته آموزش کمپیوتر در حقیقت پیوندی میان فناوری‌های نوین و نظام آموزشی ایجاد می‌کند و نقش مهمی در توسعه مهارت‌های علمی و تخنیکی نسل جوان دارد. اهمیت این رشته در پوهنتون غور از آن جهت برجسته است که تنها بر آموزش مفاهیم تخنیکی و برنامه‌نویسی متمرکز نبوده، بلکه در راستای تربیه کادرهای علمی و مریبان مسلکی تلاش می‌نماید تا بتوانند از تکنالوژی‌های معاصر، به‌ویژه کمپیوتر و هوش مصنوعی، در بهبود و مؤثریت فرآیند یاددهی و یادگیری استفاده نمایند.

در عصر حاضر که فناوری معلوماتی تقریباً تمامی عرصه‌های زندگی را متحول ساخته است، نیاز به متخصصانی که توانایی انکشاف، مدیریت و به‌روزرسانی سیستم‌های آموزشی را داشته باشند، بیش از هر زمان دیگر احساس می‌شود. از این‌رو، رشته آموزش کمپیوتر با فراهم‌سازی دانش نظری و مهارت‌های عملی، زمینه آماده‌سازی نیروی انسانی متخصص و خلاق را فراهم می‌سازد تا بتوانند پاسخگوی نیازهای آموزشی، تخنیکی و مسلکی جامعه بوده و در رشد علمی، توسعه پایدار و ایجاد فرصت‌های بهتر شغلی نقش مؤثر ایفا نمایند.

دیدگاه رشته

رشته آموزش کمپیوتر تلاش می‌نماید که به عنوان یک برنامه علمی جهت تربیه کادرهای مسلکی در حوزه علوم کمپیوتر در سطح کشور فعالیت نماید.

ماموریت رشته

رشته آموزش کمپیوتر تلاش دارد تا با ارائه آموزش‌های نوین و تحقیق محور، افراد مسلکی را در حوزه‌های آموزشی و فناوری‌های کمپیوتری تربیت نماید.

اهداف رشته

هدف غایی این رشته، توانمندسازی کادرهای متعهد و مسلکی در حوزه فناوری اطلاعات است تا با بهره‌گیری از ابزارهای هوشمند و دانش بومی، ضمن کاهش شکاف دیجیتالی، بستری پویا برای ارتقای کیفیت یادگیری و

نوآوری در محیط‌های آموزشی فراهم نموده و به نیازمندی‌های انکشافی جامعه در سطوح مدیریتی، ملی و منطقه‌ای پاسخ‌گو باشد.

اهداف خصوصی

- ✓ تربیه کادرهای مسلکی جهت مدیریت و نظارت بر سیستم‌های کمپیوتری در نهادهای تعلیمی و تحصیلی،
- ✓ ارتقای ظرفیت محصلان در تحلیل، طراحی و مدیریت سیستم‌های نرم‌افزاری و دیتابیس‌های آموزشی متناسب با نیازهای معاصر،
- ✓ تشویق محصلان به انجام پژوهش‌های علمی در زمینه تکنولوژی آموزشی جهت حل چالش‌های محلی و بومی ولایت غور،
- ✓ آموزش مهارت‌های شبکه و امنیت سایبری جهت نگهداری و مصئون‌سازی سیستم‌های معلوماتی نهادهای دولتی و خصوصی،
- ✓ انکشاف خدمات الکترونیکی جهت سهولت در امور شهروندان،
- ✓ مساعد نمودن محیط تعلیمی دو ستانه برای محصلان و تقویه نمودن روحیه همکاری بین محصلان و این رشته،
- ✓ نهادینه‌سازی اصول اخلاق اکادمیک، رعایت حریم خصوصی و مسئولیت‌پذیری در استفاده از بسترهای تکنولوژی معلوماتی،

نصاب تحصیلی

نصاب تحصیلی رشته آموزش کمپیوتر بر اساس معیارهای وزارت تحصیلات عالی و نیازهای معاصر آموزشی و تخنیکی تنظیم گردیده است. این نصاب شامل مباحث اساسی کمپیوتر، برنامه‌نویسی، دیتابیس، شبکه‌های کمپیوتری، سیستم‌های معلوماتی، تکنالوژی آموزشی و آموزش‌های عملی می‌باشد تا محصلان بتوانند دانش نظری، عملی و مهارت‌های مسلکی لازم را در عرصه تکنالوژی معلوماتی و آموزش کمپیوتر کسب نمایند.

جدول مضامین تخصصی رشته آموزش کمپیوتر

شماره	نام مضامین	کود نمیر	تعداد کریدیت	شماره	نام مضامین	کود نمیر	تعداد کریدیت
1	Fundamentals of PC	Edu.Cs 111	4	18	Academic English انگلیسی اکادمیک	Edu.Cs 248	2

						اساسات کمپیوٹر	
4	Edu.Cs 351	C# سی شارپ	19	3	Edu.Cs 112	General Physics فزیک عمومی	2
3	Edu.Cs 352	Probability تیوری احتمالات	20	4	Edu.Cs 113	General Math ریاضی عمومی	3
3	Edu.Cs 353	Wireless بی سیم	21	4	Edu.Cs 114	Operating System 1 سیستم عامل 1	4
4	Edu.Cs 354	Advance Database دیتابیس پیشرفته	22	4	Edu.Cs 121	Hardware سخت افزار	5
4	Edu.Cs 361	Data Structure دیتا اسٹرکچر	23	2	Edu.Cs 122	Math & Logic منطق ریاضی	6
2	Edu.Cs 362	Teaching Method میتود تدریس	24	1	Edu.Cs 124	General Physics فزیک عمومی	7
4	Edu.Cs 365	Fund of Web Designing اساسات دیزاین وب	25	4	Edu.Cs 125	Fund of Programming (Java 1) اساسات پروگرام نویسی	8
4	Edu.Cs 366	Operating System 2 (Linux & Windows Servers) سیستم عامل 2	26	4	Edu.Cs 231	Fundamentals of Networking اساسات شبکه	9
3	Edu.Cs 471	Network Security امنیت شبکه	27	2	Edu.Cs 232	Statistics احصایہ	10
3	Edu.Cs 473	Research تحقیق	28	2	Edu.Cs 234	Contemporary History تاریخ معاصر	11

4	Edu.Cs 474	Teaching Methodology میتود تدریس	29	4	Edu.Cs 235	Java 2 جاوا 2	12
4	Edu.Cs 475	Advance Web Designing دیزاین وب پیشرفته	30	2	Edu.Cs 238	English 2	13
4	Edu.Cs 481	Network Design دیزاین شبکه	31	4	Edu.Cs 242	Fundamentals of Database اساسات دیتابیس	14
4	Edu.Cs 482	Web Based Project پروژه وب	32	2	Edu.Cs 243	Electronics الکترونیک	15
4	Edu.Cs 485	Monograph مونوگراف	33	4	Edu.Cs 244	VB.Net ویژول بیسیک دات نیت	16
4	Edu.Cs 486	Artificial Intelligence هوش مصنوعی	34	4	Edu.Cs 245	Network 2 شبکه 2	17

جدول شهرت مکمله استادان رشته آموزش کمپیوتر برای سال 1405 ه.ش

شماره	شهرت		رتبه علمی	درجه تحصیل	آخرین مرجع تحصیلی		آدرس ایمیل
	اسم و تخلص	نام پدر			نام کشور	نام پوهنتون	
1	علی رضا محمدی	حبیب الله	نامزدپوهنیار	لیسانس	تعلیم و تربیه کابل	افغانستان	
2	عبدالقدیر رسولی	جهانگیر	پوهنمل	ماستر	هرات	افغانستان	
3	عبدالحمید عزیزی	عز یزگل خان	نامزدپوهنیار	لیسانس	بامیان	افغانستان	

4	عبدال بصیر محمدی	عبدالرشید	استاد	نامزدپوهنیار	لیسانس	عثمانیه	هندوستان
5	خالی						

8. رشته ریاضی

معرفی رشته ریاضی

رشته ریاضی، هم زمان با ایجاد پوهنتون غور، در سال (1391 هـ.ش) در چوکات پوهنچی تعلیم و تربیه با رشته فزیک یکجا تحت نام رشته ریاضی-فزیک تأسیس شده است. در سال (1394 هـ.ش) از رشته فزیک جدا شده و به عنوان یک رشته مستقل بنام رشته ریاضی در چوکات پوهنچی تعلیم و تربیه این پوهنتون به فعالیت آغاز نموده است. این رشته ده همین دور محصلین رشته ریاضی را موفقانه فارغ داده و نصاب تحصیلی این رشته توسط ریاست نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی باز نگری گردیده است، نصاب باز نگری شده به شکل نظری و عملی برای محصلین تدریس می گردد. فارغین این رشته به طور عام به اکثر نهادهای دولتی و غیر دولتی می توانند وظیفه اجرا نمایند و به طور خاص به صفت معلم مسلکی در نهادهای تعلیمی کشور ایفای وظیفه می کنند. این رشته دارای پنج تن استاد کادر علمی می باشد که از جمله دو تن دارای درجه تحصیل ماستر و سه تن دارای درجه تحصیل لیسانس می باشند.

اهمیت و ضرورت رشته ریاضی

طوریکه همه میدانیم علم ریاضی یک بخش عمده و اساسی علوم معاصر وساینس می باشد، در واقع ریاضی اساس همه علوم است. اساس مهندسی و تکنولوژی نیز بر علم ریاضی استوار می باشد، رشته ریاضی یکی از رشته های پوهنچی تعلیم و تربیه در نهادهای تحصیلات عالی کشور بوده و شامل مجموعه ای از فعالیت های آموزشی، عملی و تحقیقی است. علم ریاضی یکی از نیازهای اساسی جامعه بشری از جمله جامعه ماست. اهداف رشته توسط طرز العمل ها، لوايح، مقررره ها و قانون تحصیلات عالی به صورت کل مشخص گردیده و به صورت

خاص رشته ریاضی از استنادانی تشکیل گردیده که جزء پوهنچی تعلیم و تربیه، پوهنتون غور بوده، مشغول انجام مکلفیت‌های درسی و اکادمی خویش می‌باشند. استادان ریاضی دو نفرشان دارای درجهٔ تحصیل ماستری دو نفر شان لیسانس بوده و یک نفر شان در حال تحصیل ماستری به پوهنتون کابل می باشد، رتبه علمی شان از نامزد پوهنچار تا رتبه علمی پوهندوی است. استادان رشته ریاضی به طوری خسته گی ناپذیر تلاش دارند تا به اهداف اصلی این رشته که تربیهٔ محصلان رشته ریاضی به اساس نیازمندی جامعه به معلمان مسلکی است، برسند.

دیدگاه رشته

رشته ریاضی می‌خواهد از طریق تدریس، تحقیق و تربیه افراد مسلکی به عنوان یک برنامه معتبر علمی در جامعه شناخته شود.

مأموریت رشته

رشته ریاضی تلاش دارد با فراهم سازی محیط سالم تربیتی و استفاده از شیوه‌های نوین تدریس، محصلان این رشته را به زیور علم آراسته نموده و به جامعه تقدیم نماید.

اهداف رشته ریاضی

هدف رشته ریاضی تعلیم و تربیه استادان متخصص و متعهد جهت تدریس در پوهنتون‌ها، مکاتب و مراکز آموزشی دولتی و خصوصی می‌باشد. مشارکت فعال در تحقیقات علمی و پروژه‌های تحقیقی، قابلیت تحلیل علمی مسائل مربوط به حوزه ریاضیات. این رشته تلاش دارد تا با زمینه سازی برنامه‌های ماستری و دوکتورا برای استادان خویش گام‌های مثبت را در قسمت ارتقای ظرفیت آن‌ها بردارد، رشته ریاضی متعهد به فراهم کردن زمینه تحصیل، انکشاف و توسعه تحقیقات علمی مختص به رشته ریاضی برای تمام محصلین و اعضای رشته و پوهنچی برای انکشاف پایدار و نایل آمدن به قله های رفای علم و دانش است.

مرام نامه رشته ریاضی که مبین اهداف آن است، توسط طرز العمل‌ها، لوايح، مقرره‌ها و قانون تحصیالت عالی به صورت کل مشخص گردیده، استادان رشته ریاضی مطابق لوايح مکلفیت دارند تا وظایف تدریسی، علمی و اکادمیک خویش را مطابق به نورم تعیین شده به شکل درست آن انجام دهند تا بتوانند معلمین ورزیده مسلکی ریاضی مجهز با تیوری های آموزشی معاصر تربیه نمایند. هدف نهایی رشته ریاضی تربیه معلمان مسلکی با دانش و مهارت های ریاضیکی خاصاً برای دوره‌های متوسط نامکمل، مکاتب ثانوی، موسسات تحصیلات عالی، دارالمعلمین‌ها و پوهنتون‌ها مجهز با دانش روز و داشتن مهارت‌های استفاده از تکنالوژی امروز می‌باشد. که این فارغان در تمام

مؤسسات تعلیمی و تحصیلی جذب خواهند شد. اهداف استراتژیک رشته ریاضی وابسته به زیر بنای مستحکم تدریس و آموزش ریاضی می باشد، بناً اهداف اساسی رشته ریاضی قرار ذیل اند:

- ✓ تربیه معلمان مسلکی ریاضی مطابق به نیاز کشور،
- ✓ تشویق استادان ریاضی به برنامه های ماستری و دکتری،
- ✓ انکشاف تحقیقات علمی در رشته ریاضی،
- ✓ تقویت فعالیت های ارتقای کیفیت و اعتبار دهی از طریق ارزیابی خودی،
- ✓ ایجاد سیستم منظم تدریس و آموزش ریاضی،
- ✓ تهیه پلان تعلیمی مطابق به نیاز مندی جامعه،
- ✓ انکشاف لکچر نوت ها به کتب درسی،

نصاب تحصیلی

نصاب تحصیلی رشته ریاضی بر اساس معیارهای وزارت تحصیلات عالی و نیازهای معاصر آموزشی در سطح محیط منطقه و بین المللی تنظیم گردیده است. این نصاب شامل مباحث اساسی و تخصصی از جمله ریاضی عمومی، اساسات هندسه و مثلثات، میتود تدریس ریاضی، هندسه تحلیلی در سطح، هندسه تریسیمی، انتیگرال کلکولس، معادلات تفاضلی، انالیز سلسله ها، انالیز مختلط، احصائیه و احتمالات می باشد، تا محصلان بتوانند دانش نظری، عملی و مهارت های مسلکی لازم را در عرصه رشته ریاضیات و آموزش های معیاری علم ریاضیات کسب نمایند.

نصاب تحصیلی (مضامین تخصصی) رشته ریاضی

شماره	نام مضمون	کود نمبر	تعداد	شماره	نام مضمون	کود نمبر	تعداد
1	ریاضی عمومی 1	Ed.Ma-0115	4	17	تیوری احتمالات	Ed.Ma-0836	4
2	ریاضی عمومی 2	Ed.Ma-0215	4	18	احصائیه 1	Ed.Ma-0628	3
3	تحقیق و پروژه	Ed.Ma-0713	3	19	احصائیه 2	Ed.Ma-0728	3
4	اساسات هندسه و مثلثات	Ed.Ma-0216	4	20	انالیز حقیقی 1	Ed.Ma-0321	3

4	Ed.Ma-0424	انتیگرال کلکولس	21	3	Ed.Ma-0525	میتود تدریس ریاضی	5
3	Ed.Ma-0421	انالیز حقیقی 2	22	4	Ed.Ma-0733	میتود ریاضی در فزیک	6
4	Ed.Ma-0631	انالیز سلسله ها	23	2	Ed.Ma-0835	حل مسایل	7
4	Ed.Ma-0527	معادلات تفاضلی 1	24	3	Ed.Ma-0319	هندسه تحلیلی در سطح	8
3	Ed.Ma-0627	معادلات تفاضلی 2	25	2	Ed.Ma-0526	هندسه ترسیمی	9
2	Ed.Ma-0732	تکنالوژی کاربردی	26	3	Ed.Ma-0422	هندسه تحلیلی در فضا	10
3	Ed.Ma-0318	وکتور انالیز 1	27	3	Ed.Ma-0629	هندسه تفاضلی	11
3	Ed.Ma-0418	وکتور انالیز 2	28	3	Ed.Ma-0217	ریاضی مجزا(گسسته)	12
3	Ed.Ma-0734	انالیز مختلط 1	29	4	Ed.Ma-0423	الجبر معاصر 1	13
3	Ed.Ma-0834	انالیز مختلط 2	30	3	Ed.Ma-0523	الجبر معاصر 2	14
4	Ed.Ma-0837	انالیز عددی	31	4	Ed.Ma-0630	الجبر خطی	15
4	Ed.Ma-0814	مونوگراف	32	3	Ed.Ma-0320	تیوری اعداد	16

شهرت مکمل استادان رشته ریاضی پوهنچی تعلیم و تربیه پوهنتون غور در سال 1405 هـ، ش

آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		شماره
کشور	نام پوهنتون				نام پدر	نام و تخلص	
روسیه	والگوگراد	ماستر	پوهنمل	آمر رشته	غلام غوث	ضیاءالدین ضیا	1
ایران	یاسوج	ماستر	پوهندوی	استاد	محمد	جمعه خان پژمان	2
افغانستان	هرات	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	بهلول	معروف آمارن	3

افغانستان	هرات	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	نصرالدین	نورالحق عشرت	4
افغانستان	غور	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	صلاح الدین	حسام الدین معنوی	5

9. رشته فزیک

معرفی رشته

رشته فزیک، هم‌زمان با ایجاد پوهنتون غور، در سال (1391ه ش) در چوکات پوهنځی تعلیم و تربیه با رشته ریاضی یکجا تحت نام رشته ریاضی-فزیک تأسیس شده است. در سال (1394ه.ش) از رشته ریاضی جدا شده و به عنوان یک رشته مستقل بنام رشته فزیک در چوکات پوهنځی تعلیم و تربیه این پوهنتون به فعالیت آغاز نموده است. نصاب تحصیلی این رشته توسط ریاست نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی باز نگری گردیده است، نصاب باز نگری شده به شکل نظری و عملی برای محصلین تدریس می‌گردد. فارغین این رشته به طور عام به اکثر نهاد دولتی و غیر دولتی می‌توانند وظیفه اجرا نمایند و به طور خاص به صفت معلم مسلکی در نهاد های تعلیمی کشور ایفای وظیفه می‌کنند. این رشته دارای چهار تن استاد بوده که از جمله سه تن دارای درجه تحصیل ماستر و یک تن لیسانس می‌باشد.

اهمیت و ضرورت این رشته

رشته فزیک در پوهنځی تعلیم و تربیه اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا اساس بسیاری از علوم طبیعی و تخنیک بر مبنای قوانین فزیک استوار است. معلمان آینده با درک درست از اصول فزیک می‌توانند مفاهیم علمی را به شکل ساده و قابل فهم برای شاگردان توضیح دهند و ذهن آنان را به سوی تفکر منطقی و تحلیل علمی سوق دهند. این رشته نه تنها به فهم پدیده‌های طبیعی کمک می‌کند، بلکه توانایی حل مسئله و تفکر انتقادی را نیز در دانشجویان تقویت می‌نماید.

از سوی دیگر، ضرورت فزیک در تعلیم و تربیه به این دلیل است که جامعه امروز به افراد متخصص نیاز دارد تا بتوانند در عرصه‌های مختلف مانند تکنالوژی، انرژی و محیط زیست نقش فعال ایفا کنند. آموزش فزیک در پوهنځی تعلیم و تربیه زمینه‌ساز تربیت معلمانی می‌شود که قادرند نسل آینده را با دانش علمی مجهز سازند و آنان را برای مواجهه با چالش‌های علمی و عملی آماده کنند. به این ترتیب، فزیک نه تنها یک مضمون درسی، بلکه ابزاری برای پیشرفت علمی و توسعه پایدار جامعه محسوب می‌شود.

دیدگاه رشته

رشته فزیک می‌خواهد معلمان مسلکی و مجرب را مطابق رشته، تربیه و تقدیم جامعه نموده تا در آینده بتواند منحنی یک برنامه علمی موثر در جامعه تثبیت جایگاه نماید.

مأموریت رشته

رشته فزیک تلاش دارد، با جذب کادرهای ورزیده و متخصص بافراهم سازی محیط تربیتی سالم زمینه‌ای آموزش و پرورش را برای متقاضیان رشته فزیک مهیا ساخته، تا از این طریق بتواند در جامعه مصدر خدمت گردد.

اهداف رشته فزیک

هدف رشته تحصیلی فزیک در دوره لیسانس عرضه دانش عصری درین رشته و انکشاف مهارت های مسلکی در دانشجویان با اعتنا از منابع معتبر ملی و بین المللی به منظور تربیه کادر های متخصص و متعهد برای رفع نیازمندی ها در عرصه معارف و سطوح عالی مورد ضرورت برحسب آتی می‌باشد:

- ✓ تربیه معلمان مسلکی و با کیفیت، مجهز با دانش روز، مطابق به نیاز جامعه و کشور،
- ✓ در مطابقت با قوانین وزارت تحصیلات عالی در صدد بهتر ساختن شرایط تحصیلی برای نسل جوان کشور،
- ✓ اعم از تلاش خویش را به خرج داده و میدهد،
- ✓ انکشاف تحقیقات علمی در رشته فزیک،
- ✓ تقویت فعالیت های ارتقای کیفیت و اعتبار دهی از طریق ارزیابی خودی،
- ✓ تشویق استادان فزیک به برنامه دکترا،
- ✓ ایجاد سیستم منظم برای تدریس و آموزش فزیک،
- ✓ -تهیه لکچر نوت برای محصلین مطابق به مفردات تحصیلات عالی و انکشاف آن به کتاب درسی،

نصاب تحصیلی

نصاب رشته فزیک در پوهنچی تعلیم و تربیه بر اساس معیارهای علمی و اکادمیک ملی و بین‌المللی تدوین گردیده است تا بتواند پاسخگوی نیازهای آموزشی و پژوهشی جامعه باشد. این نصاب پس از بازنگری و اصلاحات مکرر، با در نظر گرفتن قوانین و پالیسی‌های وزارت تحصیلات عالی و استراتژی پوهنتون‌ها، به گونه‌ای طراحی شده که شامل مفردات درسی، کورس پالیسی‌های جداگانه برای هر مضمون و ضمایم مربوطه می‌باشد. هدف اصلی آن تربیت معلمان متخصص و مجهز ساختن دانشجویان به دانش علمی و عملی است تا بتوانند در عرصه‌های آموزشی و علمی نقش مؤثر ایفا کنند و زمینه‌ساز توسعه پایدار کشور گردند.

همچنین نصاب رشته فزیک در ماه عقرب سال ۱۳۹۸ از طرف وزارت تحصیلات عالی رسماً تأیید گردیده است که مضامین تخصصی آن در جدول مربوطه درج شده‌اند. این اقدام نشان‌دهنده توجه جدی وزارت به ارتقای کیفیت

آموزشی و هم‌سویی با معیارهای ملی، منطقی و جهانی می‌باشد و زمینه را برای آموزش منظم و معیاری در رشته‌های فزیک فراهم ساخته است.

جدول مضامین تخصصی رشته فزیک

شماره	نام مضامین	کود نمبر	تعداد کریدت	شماره	نام مضامین	کود نمبر	تعداد کریدت
1	فزیک عمومی	Ed.ph-0120	3	16	تطبیقات برق	Ed.ph-0533	2
2	فزیک عمومی 2	Ed.ph-0220	3	17	فزیک اتم	Ed.ph-0634	4
3	میخانیک 1	Ed.ph-0221	4	18	الکتروتخنیك	Ed.ph-0635	4
4	میخانیک 2	Ed.ph-0321	4	19	میتود تدریس فزیک	Ed.ph-0636	4
5	فزیک مالیکولی	Ed.ph-0322	3	20	انرژی های تجدید پذیر	Ed.ph-0637	2
6	اپتیک هندسی	Ed.ph-0323	3	21	فزیک هستوی	Ed.ph-0634	4
7	تطبیقات میخانیک	Ed.ph-0324	2	22	الکترونیک	Ed.ph-0635	4
8	اپتیک موجی	Ed.ph-0427	3	23	پروژه تحقیق فزیک	Ed.ph-0741	3
9	برق و مقناطیس	Ed.ph-0428	3	24	تطبیقات الکترونیک	Ed.ph-0742	2
10	ترمودینامیک	Ed.ph-0429	3	25	فزیک حالت جامد	Ed.ph-0845	3
11	تطبیقات نور	Ed.ph-0425	2	26	میخانیک کوانتم	Ed.ph-0846	4
12	تطبیقات مالیکولی	Ed.ph-0426	2		میتود حل مسایل فزیک	Ed.ph-0848	4

2	Ed.ph-0849	فزیک نسبیت		3	Ed.ph-0528	برق مقناطیس 2	13
4	Ed.ph-0743	تدریس آموزی		3	Ed.ph-0530	میخانیک نظری	14
2	Ed.ph-0744	سیر علمی		4	Ed.ph-0531	استرونومی	15

شهرت مکمله استادان رشته (فزیک) پوهنچی تعلیم و تربیه پوهنتون غور سال 1405

ایمیل آدرس	آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		ردیف
	کشور	نام پوهنتون				نام پدر	نام و تخلص	
Fazlahmadfrozan81@gmail.com	ایران	دانشگاه کردستان	ماستر	پوهنمل	آمر رشته	احمد	فضل احمد فروزان	1
	ایران	دانشگاه فردوسی مشهد	ماستر	پوهندوی	استاد	محمد امین	عوض برومند	2
	ایران	دانشگاه گیلان	ماستر	پوهنمل	استاد	محمداعظم	عبدالقیوم شاداب	3
	افغانستان	پوهنتون دایکندی	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	ناصر	احمد علی جوینده	4

10. رشته کیمیا

معرفی رشته کیمیا

رشته کیمیا یکی از برنامه‌های علمی پوهنچی تعلیم و تربیه در نهادهای تحصیلات عالی کشور بوده که فعالیت‌های آموزشی و تحقیقی را انجام می‌دهد. انقلاب صنعتی و پیشرفت‌های تکنالوژی عصر حاضر در کنار سایر رشته‌ها مدیون علم کیمیا نیز می‌باشد. بنا بر این رشته کیمیا در کنار برنامه‌های علمی یازده گانه پوهنچی تعلیم و تربیه پوهنتون غور نقش کلیدی در ارائه خدمات علمی، تحقیقی و آموزشی ایفا می‌کند. این رشته به عنوان یکی

از رشته کلیدی پوهنچی تعلیم و تربیه در راستای تربیه معلمان مسلکی از بدو تأسیس تا اکنون کار و فعالیت کرده است. رشته کیمیا، تربیه معلمین مسلکی را در سر خط اهداف پلان استراتیژیک خویش قرار داده و تمام فعالیت‌ها را به منظور رسیدن به این هدف عیار نموده است.

آموزش علم کیمیا و کاربرد آن، نیازمند فعالیت‌های رسمی و تخصصی است. بدون آموزش کیمیا، همگام شدن با صنعت و تکنالوژی امروزی ممکن نیست زیرا فابریکه‌های مانند دوا سازی، رنگ سازی، سمنت سازی، تولید مواد شوینده و... نیاز به دانش تخصصی و مسلکی کیمیا دارند. علم کیمیا ما را کمک می‌کند تا کشور خود با صنعت و تکنالوژی جهانی همگام سازیم.

با توجه به اهمیت علم کیمیا، رشته کیمیا و بیولوژی، در سال تحصیلی ۱۳۹۱ عملاً فعالیت‌های علمی و اکادمیک خویش را آغاز نمود. حسب لزوم دید رهبری پوهنتون غور و ضرورت جامعه، این رشته در سال ۱۳۹۵ از رشته بیولوژی جدا گردید تا به شکل تخصصی‌تر و مسلکی‌تر دانش کیمیا را در سطح کشور گسترش دهد. این رشته منحیث یک نهاد اکادمیک تلاش می‌ورزد که زمینه رشد و تعالی دانشجویان را در عرصه فراگیری دانش کیمیا فراهم کند تا مصدر خدمت به جامعه و مردم گردد.

لابراتوار این رشته به منظور بهبود کیفیت آموزشی در سال ۱۳۹۷ با یک تعداد مواد لابراتواری تجهیز گردیده بود که قابلیت تجارب ابتدای را دارا بود. اما در سال ۱۴۰۴ با تلاش و پی‌گیری‌های پوهنتون غور، لابراتوار این رشته با دستگاه‌های مدرن و مواد لابراتواری تجهیز گردیده است که بعد از طی مراحل و تسلیم‌گیری نهایی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

اهمیت و ضرورت رشته کیمیا

نیازسنجی در نهادهای علمی به مفهوم یک روند مقدماتی برای ایجاد یک برنامه علمی است که مطابقت به ضرورت جامعه و مطالعه بازار کار جهت برآورده سازی نیازمندی‌های بشری صورت می‌گیرد. نیازسنجی در حقیقت امر توجیه‌کننده اهمیت و ضرورت ایجاد یک برنامه علمی (رشته) می‌باشد. معمولاً اهمیت و ضرورت ایجاد یک برنامه علمی در چارچوب نهادهای تحصیلات عالی بر اساس دو اصل مهم زیرصورت می‌گیرد.

الف) بازار کار به فارغ التحصیلان برنامه و تقاضای دوامدار آن

با توجه به این اصل به یقین می‌توان گفت که رشته کیمیا به عنوان بخش اساسی در علوم تجربی یکی از رشته‌های محبوب و پر طرف دار است. نیازمندی جوانان کشور برای کسب دانش کیمیا در بخش‌های مختلف مانند سکتور صنعت، دارو سازی و تعلیم و تربیه یک امر حیاتی است. کشور عزیز ما افغانستان با سپری نمودن بیش از چهار دهه جنگ نیازمند تربیه کادر های مسلکی و متخصص در رشته کیمیا است. براساس نیاز سنجی که صورت گرفته نشان می‌دهد که در سال‌های پسین با فراگرفتن رشته کیمیا تعداد کثیری از جوانان در سکتور صنعت و تولید اعم از خصوصی و دولتی به کار گماشته شده ویا کار آفرینی نموده اند. و با تکمیل دوره لیسانس فارغان کیمیا ضمن استخدام به عنوان کادر های علمی در چوکات وزارت تحصیلات عالی و معارف؛ به تحصیلات عالی دوره ماستری و دکترا در کشور های مختلف راه یافته اند. از طرف دیگر افغانستان کشور است که اقتصاد آن متکی به زراعت آن‌هم به شکل سنتی و تا هنوز در بخش میکانیزه شدن زراعت کار صورت نگرفته بنا نیاز به انکشاف صنعت دیده می‌شود و ضرور است افراد مسلکی در بخش کیمیای صنعتی تربیه گردند تا آن‌ها بتوانند در تمام بخش های موسسات تولیدی و صنعتی به عنوان متخصصین ایفای وظیفه نموده و باعث رشد سکتور صنعت در کشور گردند و به آرزوی روزی هستیم که افغانستان در عرصه صنعت به خودکفایی برسد.

ب) امکانات و شرایط واقعی تحصیلی

برای برنامه مورد نظر (منابع فیزیکی، منابع بشری به شمول استادان با صلاحیت قانونی وقت کافی) باید فراهم شود تا فارغ التحصیلان مطابق اهداف مطروحه نهاد تحصیلی تربیه شوند که در این زمینه نیز برنامه علمی کیمیا استادان با تجربه و با تحصیلات عالی ماستری و رتبه‌های علمی بالا برای تدریس و تحقیق در پیشبرد برنامه موجود است و صلاحیت تدریس در این برنامه را دارند.

با توجه به تفاسیر فوق هنگام ایجاد رشته کیمیا با مقام ولایت غور و ادارات ذی نفع مانند ریاست معارف، ریاست محیط زیست، ریاست زراعت ریاست اقتصاد و... مشوره صورت گرفته است.

دیدگاه رشته کیمیا

رشته کیمیا می‌خواهد زمینه‌های رشد و مسلکی سازی متقاضیان این رشته را فراهم ساخته و از این چشم انداز به عنوان یک برنامه معتبر علمی در جامعه شناخته شود.

ماموریت رشته کیمیا

رشته کیمیا تلاش دارد با توجه به حفظ ارزش‌های اسلامی و ملی، از طریق تدریس معیاری معلمان مسلکی را با زیور دانش عصری تقدیم جامعه نماید.

اهداف رشته کیمیا

هدف رشته کیمیا در دوره لیسانس، عرضه آموزش و دانش کیمیا با استفاده از منابع علمی و عملی برای فرزندان این مرز و بوم می‌باشد. این رشته جهت تربیت معلمان مسلکی و آگاه به رشته کیمیا، در سطح ملی و بین المللی تلاش می‌ورزد. رشته کیمیا سعی می‌کند تا محصلین این بخش بعد از فراغت قادر به توانای‌های زیر باشند:

- ✓ کسب توانایی‌های علمی و عملی در رشته کیمیا،
- ✓ شناخت منابع کیمیاوی و تفکر انتقادی در علم کیمیا،
- ✓ توانای کار عملی در فابریکه‌ها و شرکت‌های صنعتی،
- ✓ دانستن روش‌های تحقیق و تدریس در بخش کیمیا،
- ✓ معرفت از مبانی، هدف و ماهیت علم و فلسفه کیمیا،
- ✓ تقویه حس انسان دوستی و وطن دوستی،

نصاب تحصیلی رشته کیمیا

این رشته از نصاب تحصیلی استفاده می‌کند که در سال ۱۳۹۸ توسط هیئت موظف مقام محترم و زارت تحصیلات عالی تدوین گردیده و ذریعه مکتوب شماره ۱۸۶/۴۰۶ مورخ ۱۳۹۹/۸/۴ آمریت نصاب تحصیلی وزارت مواصلت ورزده است.

مضامین و کود نمبر آن‌ها که در دوره لیسانس طی هشت سمستر خوانده می‌شود.

تعداد کریڈت	نوعیت مضمون	کود نمبر	نام مضمون		ساعت
			انگلیسی	فارسی	
3	اساسی	Ed.Ch.01.20	General Chemistry	کیمیای عمومی 1	2
1	اساسی	Ed.Ch.01.21	Practical of General chemistry	تطبیقات کیمیای عمومی 1	3
3	اساسی	Ed.Ch.02.20	General Chemistry	کیمیای عمومی 2	4
1	اساسی	Ed.Ch.02.21	Practical of General Chemistry	تطبیقات کیمیای عمومی 2	5
2	اختصاصی	Ed.Ch.02.22	Laboratory safety	شرایط ایمنی در لابراتوار	6
3	اساسی	Ed.Ch.03.20	General Chemistry	کیمیای عمومی 3	7
1	اساسی	Ed.Ch.03.21	Practical of General Chemistry	تطبیقات عمومی 3	8
3	اختصاصی	Ed.Ch.03.23	Inorganic Chemistry 1	کیمیای غیر عضوی 1	9
1	اختصاصی	Ed.Ch.03.24	Practical of Inorganic Chemistry	تطبیقات غیر عضوی 1	10
3	اختصاصی	Ed.Ch.04.23	Inorganic Chemistry	کیمیای غیر عضوی 2	11
1	اختصاصی	Ed.Ch.04.24	Practical of Inorganic Chemistry	تطبیقات غیر عضوی 2	12
3	اختصاصی	Ed.Ch.04.25	Organic Chemistry	کیمیای عضوی 1	13

1	اختصاصی	Ed.Ch.04.26	Practical of Organic Chemistry	تطبیقات عضوی 1	14
2	اختصاصی	Ed.Ch.04.27	Crystal Chemistry and its Practical	کرسطل شیمی و تطبیقات آن	15
2	اختصاصی	Ed.Ch.04.28	Chemical Technology	تکنالوژی کیمیاوی	16
2	اختصاصی	Ed.Ch.04.29	Complex Chemistry	کیمیای کمپلکس	17
2	اختصاصی	Ed.Ch.04.30	Calculative Chemistry	کیمیای محاسبه	18
3	اختصاصی	Ed.Ch.05.23	Inorganic Chemistry	کیمیای غیر عضوی 3	19
1	اختصاصی	Ed.Ch.05.23	Practical of Inorganic Chemistry	تطبیقات غیر عضوی 3	20
3	اختصاصی	Ed.Ch.05.25	Organic Chemistry	کیمیای عضوی 2	21
1	اختصاصی	Ed.Ch.05.32	Practical of Organic Chemistry	تطبیقات عضوی 2	22
3	اختصاصی	Ed.Ch.05.32	Analytical Chemistry	کیمیای تحلیلی توصیفی	23
1	اختصاصی	Ed.Ch.05.33	Practical of Analytical Chemistry	تطبیقات کیمیای تحلیلی توصیفی	24
2	اختصاصی	Ed.Ch.05.33	Radiochemistry	رادیو شیمی	25
2	اختصاصی	Ed.Ch.05.31	Polymer Chemistry	کیمیای پولیمر	26
2	اختصاصی	Ed.CH.05.35	Environmental Chemistry	کیمیای محیط زیست	27
2	اختصاصی	Ed.Ch.05.30	Calculative Chemistry	کیمیای محاسبه	28
3	اختصاصی	Ed.Ch.06.25	Organic Chemistry	کیمیای عضوی 3	29

1	اختصاصی	Ed.Ch.06.26	Practical of Organic Chemistry	تطبیقات عضوی 3	30
2	اختصاصی	Ed.Ch.06.36	Spectroscopy	طیف سنجی	31
4	اختصاصی	Ed.Ch.06.37	Teaching Method of Chemistry	میتود تدریس کیمیا	32
2	اختصاصی	Ed.Ch.06.38	Especial chemistry course	کورس اختصاصی کیمیا	33
3	اختصاصی	Ed.Ch.06.39	Analytical Chemistry	کیمیای تحلیلی مقداری	34
1	اختصاصی	Ed.Ch.06.30	Practical of Analytical Chemistry	تطبیقات کیمیای تحلیلی مقداری	35
4	اساسی	Pe.Ed.07.12	Teaching Training	تدریس آموزی	36
3	اختصاصی	Ed.Ch.07.41	Physical Chemistry	کیمیای فزیک	37
1	اختصاصی	Ed.Ch.07.42	Practical of Physical Chemistry	تطبیقات کیمیای فزیک	38
3	اختصاصی	Ed.Ch.07.43	Biochemistry	بیوشیمی	39
2	اختصاصی	Ed.Ch.07.44	Practical of Biochemistry	تطبیقات بیوشیمی	40
2	اختصاصی	Ed.Ch.07.45	Medicinal Chemistry	کیمیای ادویه	41
2	اختصاصی	Ed.Ch.07.46	Food Chemistry	کیمیای مواد غذایی	42
2	اساسی	Pe.Em.07.11	Education Management	مدیریت آموزشی	43
2	اختصاصی	Ed.Ch.07.47	Research Method	روش تحقیق و ریسرج	44

3	اختصاصی	Ed.Ch.08.41	Physical Chemistry	کیمیای فزیک	45
1	اختصاصی	Ed.Ch.08.42	Practical of Physical Chemistry	تطبیقات کیمیای فزیک	46
3	اختصاصی	Ed.Ch.08.43	Biochemistry	بیوشیمی	47
1	اختصاصی	Ed.Ch.08.44	Practical of Biochemistry	تطبیقات بیوشیمی	48
2	اختصاصی	Ed.Ch.08.49	Colloid Chemistry and its practical	کیمیای کلوئید و تطبیقات آن	49
2	اختصاصی	Ed.Ch.08.50	Nano Chemistry	کیمیای نانو	50
2	اساسی	Ed.Ch.08.51	Practical Technology	تکنالوژی کاربردی	51

تشکیل رشته کیمیا

اعضای کادری این رشته پنج نفر می‌باشد که چهار تن آنان دارای درجه علمی ماستری و یک تن شان در حال فراگیری ماستری است. قابل تذکر است که یک تن از اساتید این رشته دارای رتبه علمی پوهندوی، دو تن دارای رتبه علمی پوهنمل، یک تن دارای رتبه علمی پوهنیار و یک تن دیگر دارای رتبه علمی نامزد پوهنیار می‌باشند.

تشکیل رشته کیمیا با تفکیک رتبه علمی و درجه تحصیل

آخرین مرجع تحصیلی		مدت خدمت	سال استخدام	درجه تحصیل	رتبه علمی	رشته تحصیلی	نام و تخلص
کشور	پوهنتون						
ایران	فردوسی	14 سال	1391	ماستر	پوهندوی	کیمیای عضوی	محمد انور عرفان
ایران	فردوسی	13 سال	1392	ماستر	پوهنمل	کیمیای غیر عضوی	محمد طیب پویا

عبدالستار دانشیار	کیمیای عضوی	پوهنیار	ماستر	1391	14 سال	بتگلور	هند
فضل الحق فضل	کیمیای عضوی	پوهنمل	ماستر	1392	13 سال	بوعلی سینا	ایران
بهاوالدین کمالزاد	کیمیای عمومی	نامزد پوهنیار	لیسانس	1400	4 سال	جوزجان	افغانستان

11. رشته بیولوژی

الف. معرفی رشته بیولوژی

رشته بیولوژی هم‌زمان با تأسیس پوهنتون غور، در چوکات تشکیلاتی این نهاد علمی تحت عنوان «رشته کیمیا و بیولوژی» ایجاد گردید و پس از طی مراحل رشد و انکشاف، در سال ۱۳۹۵ هـ.ش با در نظر داشت نیازمندی‌های اکادمیک و جامعه، به‌حیث یک بخش مستقل به فعالیت آغاز نمود. استقلال این رشته زمینه را برای تمرکز بیشتر بر توسعه علمی، بهبود کیفیت تدریس و گسترش فعالیت‌های تحقیقاتی فراهم ساخته است. برنامه‌ها و مفردات درسی رشته بیولوژی مطابق با سیستم کزیدت و در هماهنگی با پالیسی‌ها و معیارهای وزارت تحصیلات عالی ترتیب و تنظیم گردیده و به‌صورت دوامدار مورد ارزیابی، بازنگری و اصلاح قرار می‌گیرد. ساختار نصاب تعلیمی این رشته بر مبنای تقسیم‌بندی معیاری مضامین به چهار کتگوری اساسی، اختصاصی، فرعی و پوهنتون‌شمول تنظیم شده است که این امر موجب تأمین توازن میان آموزش‌های نظری، مهارت‌های عملی و نیازهای واقعی جامعه گردیده است. رشته بیولوژی با در نظر داشت رسالت اکادمیک خویش، متعهد به تربیه کادرهای علمی و مسلکی در عرصه علوم بیولوژیکی می‌باشد. از این‌رو، تلاش‌ها بر آن متمرکز است تا محصلان علاوه بر فراگیری دانش معاصر، با روش‌های تحقیق علمی و مهارت‌های عملی لازم نیز مجهز گردند. در حال حاضر (سمستر بهاری سال ۱۴۰۵ هـ.ش)، حدود ۷۰ تن محصل در این رشته مصروف تحصیل بوده و از امکانات آموزشی و رهنمودهای علمی استادان مستفید می‌گردند. این رشته به‌گونه اوسط سالانه حدود ۲۰ تن فارغ‌التحصیل را به جامعه تقدیم می‌نماید که با داشتن ظرفیت‌های علمی و مهارتی، آماده ارائه خدمات در بخش‌های مختلف از جمله معارف، صحت عامه، محیط زیست و سایر عرصه‌های مرتبط می‌باشند.

کادر علمی رشته بیولوژی متشکل از استادان واجد شرایط و با تجربه بوده که دارای درجات مختلف تحصیلی (لیسانس و ماستری) می‌باشند. این کادر علمی مسئولیت تدریس، تحقیق و رهنمایی علمی محصلان را به عهده داشته و نقش اساسی در تحقق اهداف تعلیمی و تحقیقی رشته ایفا می‌نماید. در همین راستا، اعضای کادر علمی

رشته بیولوژی با تعهد مسلکی و علمی، در جهت ارتقای کیفیت آموزش و بهبود روند تحقیق و تدریس فعالیت مستمر دارند.

ب. اهمیت رشته

بیولوژی علمی است که به مطالعه حیات و موجودات زنده، شامل ساختار، عملکرد، رشد، تکثیر و تعامل آن‌ها با محیط زیست می‌پردازد. این علم موجودات زنده را در سطوح مختلف، از سطح مالیکولی و حجره‌ای تا ارگانیزم‌ها و اکوسیستم‌ها، مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به موضوع و گستره این علم، بیولوژی یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم طبیعی به‌شمار می‌رود و نقش اساسی در بهبود زندگی انسان‌ها ایفا می‌کند. در جهان معاصر، اهمیت این علم به‌طور چشمگیری افزایش یافته و به‌عنوان دانشی ضروری و بارز شناخته می‌شود. در افغانستان، با در نظر گرفتن رشد نسبی معارف، افزایش تعداد متعلمین و کمبود معلمان مسلکی، ایجاد رشته بیولوژی در چوکات پوهنحی تعلیم و تربیه پوهنتون غور یک ضرورت اساسی محسوب می‌گردد. بیولوژی نه‌تنها در شناخت پدیده‌های طبیعی اهمیت دارد، بلکه در حل چالش‌های کنونی و آینده بشریت نیز نقش کلیدی ایفا می‌کند. با توجه به پیشرفت‌های سریع در قرن بیست‌ویکم، به‌ویژه در عرصه تغییرات جنتیکی، نیاز به توسعه این علم در کشورهایمانند افغانستان بیش از پیش احساس می‌شود. امروزه انسان با بحران‌های متعددی مواجه است و دستیابی به راه‌حل‌های مؤثر برای این چالش‌ها، بدون بهره‌گیری از دانش بیولوژی، امکان‌پذیر نخواهد بود.

ج. دیدگاه رشته

رشته بیولوژی تلاش می‌نماید تا در آینده از طریق تدریس و تحقیق به عنوان یک رشته معتبر علمی-تحقیقی در زمینه علوم زیستی در سطح پوهنتون غور و جامعه شناخته شود.

د. مأموریت رشت

رشته بیولوژی سعی دارد با مساعد ساختن زمینه تدریس فعال و با کیفیت از طریق شیوه‌های نوین تدریس و آموزش تجربی، افراد متعهد، مسلکی و مسئولیت‌پذیر را با حفظ ارزش‌های دینی و اسلامی تربیه نموده و تقدیم جامعه نماید.

ه. اهداف

بخش بیولوژی یکی از بخش‌های بسیار مهم و اساسی در حیات بشر محسوب می‌شود. علوم تجربی چهره زندگی را دگرگون می‌سازند و امروزه در هیچ عرصه‌ای از زندگی انسان نمی‌توان اثری از علم و تکنولوژی را نادیده گرفت. بخش بیولوژی همچنین یکی از ارکان مهم در نصاب آموزشی است که به تربیه کادرهای جوان، مسلکی و متخصص در رشته‌های مختلف علوم حیاتی و زیستی می‌پردازد. بر این اساس، بخش بیولوژی اهداف زیر را دنبال می‌نماید.

✓ تربیت محصلان به عنوان معلمان مسلکی، متخصص و متعهد در رشته بیولوژی؛

✓ ارتقای دانش و ظرفیت علمی محصلان رشته بیولوژی با دستاوردهای علمی و یافته‌های تحقیقی؛

جدول مفردات درسی رشته بیولوژی همراه با تعداد کسب‌ها و کد نمبرها														
نام رشته بیولوژی												شماره		
English			پشنو			دری								
Biology			بیولوژی			بیولوژی						1		
مجموع			مضامین کار عملی و مونوگراف			مضامین اختیاری و پوهنتون شمول			مضامین تخصصی			مضامین اساسی		
فیصدی	تعداد کسب‌ها	تعداد مضامین	فیصدی	تعداد کسب‌ها	تعداد مضامین	فیصدی	تعداد کسب‌ها	تعداد مضامین	فیصدی	تعداد کسب‌ها	تعداد مضامین	فیصدی	تعداد کسب‌ها	تعداد مضامین
100%	146	59	8%/21	12	4	16%/43	24	16	56%/87	83	31	18%/49	27	8
کود	تعداد کسب‌ها	مضمون										شماره		
Ed. Bio 0835	4	Anatomy and physiology 2					اناتومی و فزیولوژی انسان 2					1		
Ed. Bio 0835	1	Anatomy and physiology Practic2					تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 2					2		
Ed. Bio 0735	4	Anatomy and physiology 1					اناتومی و فزیولوژی انسان 1					3		
Ed. Bio 0735	1	Anatomy and physiology Practic1					تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 1					4		
Ed. Bio 0634	2	Parasitology					پرازیتولوژی					5		
Ed. Bio 0839	2	Biotechnology					بیوتکنالوژی					6		
Ed. Bio 0840	2	Biological psychology					بیولوژیکل سایکولوژی					7		
Ed. Bio 0633	4	Genetic					جنتیک					8		
Ed. Bio 0738	4	Research					تحقیق					9		
Ed. Bio 0735, Ed. Bio 0842	4	Monograph					مونوگراف					10		

Ed. Bio 0737	4	Teaching Methodology	تدریس آموزی	11
Ed. Bio 0736	2	Biological Evaluation	تکامل بیولوژیکی	12
Ed. Bio 0530	2	Plant Systematic	سیستماتیک نباتی	13
Ed. Bio 0529	3	Plant Physiology 1	فزیولوژی نباتی 1	14
Ed. Bio 0629	4	Plant Physiology2	فزیولوژی نباتی 2	15
Ed. Bio 0528	4	Vertebral Zoology	زولوژی فقاریه	16
Ed. Bio 0531	3	Microbiology 1	مایکروبیولوژی 1	17
Ed. Bio 0631	3	Microbiology 2	مایکروبیولوژی 2	18
Ed. Bio 0528	3	Vertebral Zoology	زولوژی فقاریه	19
Ed. Bio 0632	4	Ecology	ایکالوژی	20
Ed. Bio 0425	2	Embryology	امبریولوژی	21
Ed. Bio 0120	4	General Biology 1	بیولوژی عمومی 1	22
Ed. Bio 0220	4	General Biology 2	بیولوژی عمومی 2	23
Ed. Bio 0422	3	General Botany 1	نباتات عمومی 1	24
Ed. Bio 0422	3	General Botany 2	نباتات عمومی 2	25
Ed. Bio 0422	1	Plant Practic 2	تطبیقات نباتات 2	26
Ed. Bio 0322	1	Plant Practic 1	تطبیقات نباتات 1	27
Ed. Bio 0321	4	Non Vertebral Zoology	زولوژی غیر فقاریه	28
Ed. Ge 0324	2	Practical Technology	تکنالوژی کاربردی	29
Ed. Bio 0323	3	Molecular Cell Biology	بیولوژی مالیکولی حجره	30
Ed. Bio 0426	4	Histology	هستولوژی	31
Ed. Bio 0427	4	Biology Teaching Methods	میتود تدریس بیولوژی	32
Ed. Bio 0841	4	Biochemistry	بیوشیمی	33
ED 0842	2		حل منازعه و صلح	34

شهرت مکمله استادان رشته بیولوژی برای سال 1405 هـ ش

ایمیل آدرس	آخرین مرجع تحصیلی		درجه تحصیل	رتبه علمی	وظیفه	شهرت		شماره
	کشور	پوهنتون				نام پدر	نام و تخلص	
bashirahmadaseem@ghru.edu.af	ایران	فردوسی مشهد	ماستر	پوهنمل	آمر	خادم حسین	بشیر احمد عاصم	1
	هندوستان	عثمانیه	ماستر	پوهنمل	استاد	غلام محمی الدین	محمد عارف احساس	2
	افغانستان	غور	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	ملا سعید	عبدالناصر فقیری	3
	افغانستان	هرات	لیسانس	نامزد پوهنیار	استاد	احمد خان	حضرت گل احمدی	4

هـ مدیریت‌ها

مدیریت عمومی تدریسی

این مدیریت بست رتبه چهارم بوده و حسب ضرورت در تشکیل پوهنحی تعلیم و تربیه جهت انجام امورات فعالیت می‌نماید.

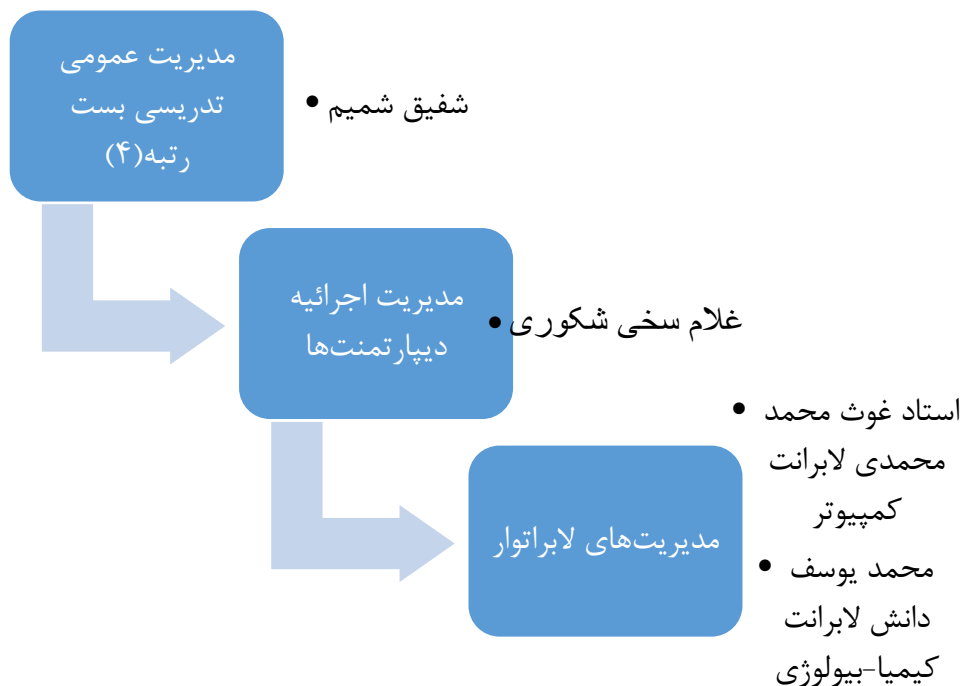
مدیریت اجرائیه دیپارتمنت‌ها

این مدیریت بست رتبه پنجم می‌باشد و به اساس ضرورت نیز در تشکیل پوهنحی وجود دارد که امورات را طبق لایحه وظایف به پیش می‌برد.

مدیریت‌های لابراتوار

مدیریت‌های لابراتوار نیز بست های رتبه پنجم می‌باشند و این مدیریت‌ها جهت انجام کارهای تحقیقی در سطح پوهنحی یک نیاز مبرم است که از طرف مقامات ذیصلاح در تشکیل این پوهنحی فعالیت می‌نماید.

قابل ذکر است که در پایان سال 1403 هـ ش یک بست رتبه ششم از تشکیل این پوهنحی تنقیص گردیده است.

این معرفی نامه قبلا در جلسه مورخ 1402/3/20 هـ ش شورای علمی پوهنحی تعلیم و تربیه مورد تأیید قرار گرفته و ثبت پروتوکول شماره 4 صفحه (4) کتاب ثبت جلسات پوهنحی می باشد.

والسلام علیکم ورحمه الله

مفتی حمید الله عزام

رئیس پوهنحی تعلیم و تربیه